Bu kuponu kesib saklayınız
VAKIT KITAB KUPONU
Tertib 8
8
1 den 25 şe kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımız 160 kuruşluk altı kitabı 50 kuruş mukabilinde alacaklardır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş posta ücreti göndermelidir.

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

Bugün 6 SAYFA

PAZAR 8 EYLÜL 1940 ☆ YIL: 23 ☆ SAYI: 8141

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL ☆Telgra[f] [P]osta [K]utusu Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

İnhisarlar Vekilinin Yeni beyanatı (Yazısı 3 üncüde)

Reisicumhurumuz İzmitliler arasında

Sanayî müesseseleri ve zirai vaziyetile meşgul oldular

Savarona yatında kendilerine refakat eden

Başvekil Ankaraya gitti

İzmit, 7 (Hususî) — **Reisicumhurumuz İsmet İnönüyü hâmil olan Savarona yatı bugün saat on beşi on geçe İzmit körfezinde demirlemistir.**

Vali Ziya Tekeli, Tümen komutanı General Ekrem, Deniz üssü komutanı Amiral Hulûsi, belediye reisi Kemal, parti başkanı Abidin ve şehir halkından mürekkep bir heyet yata giderek Reisicumhura İzmitlilerin derin tazimlerini sunmuşlardır.

Yatta Başvekil Dr. Saydam da bulunuyordu.

Reisicumhurumuz vali ve belediye reisinden İzmitin şehir işleri, sanayi müesseseleri, zirai ve iktisadî vaziyeti hakkında izahat almışlardır. Bu hususlaki hasbihalleri bir saat kadar sürmüştür.

Reisicumhurumuz bilhassa mahsul vaziyeti ile alâkadar olmuşlardır.

Başvekil Dr. Saydam, saat on altıda Reisicumhura veda ederek yattan ayrılmışlardır. Saat on yedide Ankara postasına bağlanan hususi vagonla Ankaraya gitmişlerdir.

Başvekili istasyonda Riyaseticumhur başkâtibi, başyaveri, vali ve belediye reisi, komutanlar ve büyük bir halk kalabalığı teşyi etmiştir.

Reisicumhurumuzu hamil Savarona yatı, saat on yediyi yirmi geçe Marmaya açılmıştır.

Akdenizde İngilizler hâkimdir

Yazan: *ASIM US*

İngilizler Akdenizde tamamile hâkim vaziyete geçtiklerini ilân ettiler. Röyter ajansı İngiliz donanmasının bir hafta içinde bütün Akdenizi Cebelüttarıktan Süveyş kanalına kadar taradığı halde İtalyan donanmasına harbi kabul ettiremediğini bildirdi. İngiliz Başvekili Çörçil de son nutkunda Şarki Akdenizdeki İngiliz harp filosunun iki misline çıkarıldığını Avam Kamarasında söyledi.

Yakın Şarkta ve Orta Şarkta harbin inkişafları bakımından hâdisenin ehemmiyeti meydandadır.

Akdeniz havzasında İngilterenin müdafaa sistemi eski müttefiki Fransanın kara ve deniz kuvvetlerine istinat ettiği için bu devletin Almanya önünde diz çöküşü tabii olarak İtalya karşısında İngiltereyi zayıflatmıştı. İtalyanların Somaliyi işgal etmeleri bunun neticesi oldu. Bundan cesaret alan İtalyanların eylûl sonlarında Libyadan Mısıra taarruz edecekleri söylenmeğe başlamıştı. Acaba bu tarzda bir taarruz karşısında Mısırdaki İngiliz müdafaası kifayet edecek miydi?

İtalya bu suretle yalnız Libyadan Mısırı tehdit etmekle kalmıyordu; aynı zamanda Akdeniz şark mıntakasında da İngiltereyi tehdit edecek bir vaziyet almağa doğru gidiyordu. Bir, iki hafta evvel İtalyan gazetelerinin Yunanistana karşı ortaya attıkları Hoca Davut meselesi bu tehdidin bir başlangıcı gibi telâkki olundu. İtalyanların şarki Akdenizde tamamile hâkim olabilmeleri ve bu hâkimiyet yolile Mısırda yapacakları hareketleri takviye edebilmeleri için Girit adası ile Mora yarmadasında bazı deniz ve hava üslerini işgal etmeğe ihtiyaçları bulunduğu rivayetleri duyuldu.

Bununla beraber İtalyan matbuatının el sürdükleri mesele üzerinde İtalyan hükûmeti ısrar eder görünmedi. Bu suretle ileri atılan adımın şimdilik bir keşif ve tecrübe hareketinden ibaret olduğu anlaşıldı. İtalyan gazetelerinde Yunanistan aleyhindeki neşriyat muvakkaten durdu.

İşte İngilizlerin Akdeniz muhitinde aldıkları son vaziyet İtal-

(Devamı 4 üncüde)

Ankaraya YENİ BİR FRANSIZ SEFİRİ GELİYOR

Mareşal Peten'in 8 nazırla tekrar kurduğu kabine

Aralarında Roçiltler eski hava nazırı ve Madam Tobui bulunan 13 kişiyi tabiiyetten çıkardı

Vişi, 7 (A.A.) — Havas:

Rio - de - Janeiro'da Fransız sefiri olan B. Yules Henri Ankaraya, sabık Vaşington sefiri B. de Saint Guentin de Rio - de - Janeiro'ya sefir tayin edilmişlerdir.

YENİ FRANSIZ KABİNESİNİN TEŞEKKÜLÜ

Vişi, 7 (A. A.) — Havas:

Nazırlar heyeti dün saat 7 de toplanmış ve nazırlar istifalarını

(Devamı 2 incide)

Gazi Terbiye Enstitüsü müsabaka imtihanını Şehrimizde kazananların isimleri

(Yazısı 3 üncüde)

İngiliz tayyarecileri hareket işaretini alır almaz en kısa bir zaman içinde âzami süratle derhal tayyareleri başına koşuyorlar. Onu takip eden birkaç dakika içinde vazifeleri başında..

(Harp vaziyetine dair haberler 2 nci sayfada)

İskender Fahreddin

Gazetemizde en meraklı romanını neşre başlıyor

Amerika dönüşü Okyanuslarda boğulan Koca Yusufun Hayatı

Muharririn değerli kalemiyle VAKIT okuyucularına sunulacaktır.

Ayrıca yine gazetemizde

Devlet Kuşu

Moris dö Kobranın bir aşk ve sergüzeşt romanı

Her iki eseri de birkaç gün içinde tefrikaya başlıyacağız

Berlin üzerine En şiddetli akın

3 üncü tertip piyangotalilileri

Büyük ikramiye İstanbulda tam bilete çıktı

Son üç rakamı (077), iki rakamı (53) ile biten biletler

İzmir, 7 (Hususi) — Milli Piyangonun 3. cü tertip plânının 2. ci keşidesine bugün İzmir enternasyonal fuarında kırk bini aşan seyir.

(Devamı 2 incide)

Son Haberler

Dobruca anlaşması imzalandı

Bükreş, 7 (A.A.) — *Cenubi Dobrucanın Bulgaristana verilmesi hakkındaki Bulgar - Romen anlaşması, bugün öğleden sonra Kraiovada iki murahhas heyeti reisi tarafından imzalanmıştır.*

İngiliz filosu Akdenize açıldı

Madrit, 7 (A.A.) — *D.N.B.: Cebelüttarık'da bulunan İngiliz filosu, Akdenize doğru açılmıştır. Altı ticaret gemisinden mürekkep bir İngiliz kafilesi de, kruvazörler ve tayyareler refakatinde, Atlantiğe doğru yola çıkmıştır.*

Hindiçinide öldürülen Fransızlar

Hanoy, 7 (A.A.) — *Çin kıtaları, 5 eylülde Hindiçini hudutunu ihlâl etmişlerdir. Çinliler geri püskürtülmüşlerdir. Fransızlardan bir ölü, on yaralı vardır. Hudut muhafazası takviye edilmiştir.*

Ün versite yuvası kurmak için bir teşebbüs

Lâleli apartımanları talebeye tahsis olunuyor

İstanbul Üniversitesinin en mühim ihtiyaçlarından biri de talebe yurdudur. Maarif Vekilliği Üniversite rektörlüğü ile temas ederek bu yurt ihtiyacını önlemek üzere şehir dahilinde münasip bir binanın bulunmasını bildirmiştir. Bunun üzerine muhtelif semtlerde araştırmalar yapılmış ve üç dört uygun bina bulunmuştur. Bu binaların arasında Lâleli Tayyare apartımanları da vardır. Bu apartmanlar Hava Kurumuna aittir. Hava Kurumu ile temas edilerek apartımanlar Maarif Vekâleti hesabına satın almacaktır. Bu apartımanlarda icabeden tadilât ve hazırlıklar kısa bir zamanda ikmal edilerek talebe yurdu haline getirilecektir.

Sabık Romanya kralı İsviçreye gitti

Eski başvekiller hiyanet suçiyle muhakeme edilecek

Yeni kral annesini çağırıyor

(Yazısı 2 incide)

Günlerin Peşinden:

istiaphaddi

Belediye hukuk müşavirliği, bilmiyoruz, çöpü tarif edebildi mi? Eğer bu mühim iş bitmişse lûtfen bir de tramvaylarda (istiap haddi) denilen şeyin tarifine himmet etse... Zira bu tarif yapılmadıkça tramvaylara istiap haddinden fazla yolcu alınmasının önüne bir türlü geçilemiyecek. Meselâ Kadıköy ile Erenköy ve Fenerbahçe arasında işleyen tramvay arabalarının içerisine ayaktaki yolcular için 28 kişilik yer bulunduğu gösteriliyor. Fakat biletçiler hiç bir vakit bu rakamla alâkadar olmuyor. O kadar ki bir kaç gün evvel tıkım tıkım yolcu ile dolu olan bir araba bir istasyonda durunca biletçi içeriye fazla adam girmesi âdeta imkânsız olduğuna dikkat ettikten sonra yine kapıyı açmış ve tramvay bekleyen beş, altı yolcuya hitap ederek:

— Haydi, girebilirseniz giriniz!" demiştir.

Bu müsaade üzerine istasyonda bekleyen yolcuların hep-

(Devamı 2 incide)

Pazar karikatürleri:

Mevsim sonu münasebetiyle Plâjda yalnız kalan bir meraklının kendini eğlendirmek ve yalnızlığını unutmak için sarfettiği çılgınca gayreti gösterir bir manzara..

Istanbula verilen fazla buğdayın değirmenlere taksimi görüşüldü

Ekmek sıkıntısı süratle teşhis edildiği gibi süratle izale olunuyor

Hâdiseler arasında

Linyit yerine tezek

Tasviriefkâr gazetesi Anadoluda ve hattâ Rumelide köylülerin tezek yakmak âletlerini kaldırmak için hükûmetçe bazı tedbirler düşünüldüğünden bahsederken bunun imkânsızlığını ileriye sürüyor:

— Köylülere linyit yaktırmak mümkün değildir. Zira linyit kömürü ne kadar ucuz verilmiş olsa yine para ile alınacaktır; halbuki tezek köylüye tabiatın bedavadan verdiği bir şeydir.„ diyor.

Hakikaten köylü bedavadan yakacak bir şey bulurken ucuz da olsa para ile yakacak almıyacağı akla çok yakın gelen bir mülâhazadır. Fakat bizim bildiğimize göre köylünün tezek yakmak âdetini kaldırmak isteyen hükûmet bu cihetı düşünmüştür: Eti Bank vasıtasile köylerde linyit kömürünü tezekle mübadele etmek fikrindedir. Şuhalde köylü için linyit yakmakla tezek yakmak arasında esasen masraf bakımından hiç bir fark olmıyacak demektir.

Yalnız bir nokta var: Bu işte muvaffak olmak için linyiti sobalarda köylülerin işine gelecek surette yakabilmek ve böyle linyit yakan sobaları köylülere bir, nihayet iki lira gibi ucuz fiyatla verebilmek lâzımdır.

Fikrimizce bu işin can alacak noktası buradadır. Bir de çok dağınık olan köylülerde linyit ile tezeği mübadele etmek kolay bir mesele değildir. Mesele bu işe umumi bir hal çaresi bulabilmektedir.

Sonra Tasviriefkâr yine bu tezek yakmak işinden bahsederken bütün Türkiyede köylülerin bir senede yaktıkları gübreler toplanıp toprağın inbat kuvvetine katılmış olsa memleket istihsalinin 22 milyon lira derecesinde artacağı yolunda bir rivayet varsa da bu hesabın kimin tarafından yapıldığı malûm olmadığını yazmıştır. Bu cihetı de izah edelim: Bu hesabı Türk köylülerinin kalkınma şartlarını tetkik için memleketimize getirilmiş olan bir Alman mütehassısı bundan dört, beş yıl evvel yapmıştır.

İstanbulun un ihtiyacı

Hükûmet reisimiz muhterem Refik Saydama teşekkür ederiz. İstanbulun un meselesini kısa elden halletti: Şimdiye kadar günde İstanbul fırınları için 300 ton buğday verilirken valimizin 50 ton artırılması yolundaki ricasını fazlasile is'af ederek 100 ton ilâvesile 400 ton buğday verilmesi emrini verdi.

Hakikaten memlekette iki senelik ihtiyaca kâfi gelecek derecede buğday stoku mevcut olduğu halde İstanbulda bir ekmek buhranının çıkmış olması havsalanın kabul edeceği bir şey değildi. Fakat buhranın bu şekilde kapanmış olmasından dolayı memnuniyetimizi ifade ederken şehrimizdeki buğday stokunun da bu münasebetle yeni baştan tetkiki lüzumuna işaret etmek isteriz.

Zira bu sene gerek İstanbulun, gerek Trakyanın buğday vaziyeti ve ihtiyacı normal değildir. Anadoluda buğday hasılatımız geçen senelere nisbetle bu sene çok feyizli olduğu halde Trakyada bilâkis kıtlık bulunduğunu işitiyoruz. Demek ki Trakyaya tabii ihtiyaç için bile Anadoludan buğday gönderilmek zarureti vardır. Bu sevkiyata İstanbul vasıta olacağına göre İstanbulun buğday stokunu yaparken bu cihetı dikkate almak lâzım olduğu gibi Trakyadaki askeri ihtiyaçların da geçen seneden daha fazla bulunduğunu unutmamak lâzım gelir.

A.

Amerika harbe dağru gidiyor

Vaşington, 7 (A.A.) — Röyter: Gayriresmî bir risale olan The Army and Navy Journal'in Kanadaya donanmasını takviye için gönderilmesine devam edilecek olan daha kudretli gemilerle munzam tayyare kuvvetlerinin ancak bir başlangıcıdır. Bu risale, başmakalesinde şunları yazmaktadır:

Birleşik Amerikanın büyük adımlarla dünya harbine iştirake gitmekte olduğunu görmiyenler ancak kör olmalıdır.

8 nazırla Yeniden kurulan Fransız kabinesi

(Baş tarafı 1 incide)

vermişlerdir. Devlet şefi, müşkül anlarda kendisine yaptıkları yardımlardan dolayı teşekkürlerini beyan etmiştir.

Saat 18.30 da Mareşal Peten'in riyaseti altında yeni bir toplantı yapılmıştır.

B. Laval, B. Alibert, B. Baudom, B. Bouthilia, Amiral Darlan ve B. Epyrouton bu toplantıda hazır bulunmakta idiler. İçtimadan sonra şu beyanname neşredilmiştir:

"Hükûmetin icraatını takviye etmek maksadiyle, hükûmet politikasının esaş prensiplerini tesbit etmek ve bunları kanunni Mareşal Peten, yalnız sekiz arkadaşının bulunacağı nazırlar heyetine tevdi etmiştir. Mareşal Petenin riyaseti altında bulunacak olan bu heyete iştirak edecek olan ve nazır salâhiyetlerini haiz bulunan azalar şunlardır:

B. Laval, Albert, Baudom, Belin, Bouhilier, Amiral Darlan, General Huntziger ve Epyroutondur.

Nazırlar heyetinin kararları, reis vekilinin riyaseti altında toplanacak olan kabine konseyi tarafından ihzar edilecektir. Kabine konseyi nazır ünvanını haiz olsun olmasın, bütün devlet sekreterlerinin huzuru ile toplanır.

Yeni hükûmet teşekkülü şudur:

Nezaretlerin koordinasyonile istihbarata memur nazırlar heyeti reis vekili B. Laval, devlet sekreterleri olarak: Albert adliyede, Peyrouton dahiliyede, Baudoin hariciyede, Bouthilier maliyede, general Hutzinger harbiyede, amiral Darlan bahriyede, Belin iş ve endüstriel istihsalâtta, general Berget havada, Rippert gençlik ve maarifte, Gaziot iaşe ve ziraatte, Berthelot münakalede ve kontr amiral Platon müstemlekelerde.

Hükûmetin umumi murahhası sıfatiyle general Veygand'a, İmparatorluğun müdafaa ve emniyetini temin için en vâsi salâhiyetler verilmiştir.

General Veygand'a, Afrika imparatorluğunun müdafaasını koordine etmek vazifesini tevdi eylemekle hükûmet, müstemlekelerini ana vatandan ayırmağa ve imparatorluğun vahdetini ihlâl eylemeğe matuf bulunan entrikalara, her türlü vasıtalarla karşı koymağa azmetmiş bulunduğunu ispat eylemek emelindedir.

YENİ KABİNE AZASI

Bern, 7 (A.A.) — Stefani ajansından:

Vişiden bildirildiğine göre, Mareşal Peten, kabinesinde tadilât icrasına birişmiştir. Kabinede şimdi ancak sekiz nazır vardır:

B. Lavar: Başvekil muavini ve istihbarat ve koordinasyon nazırı, B. Albert: Adliye nazırı, B. Baudouin: Hariciye nazırı, B. Belin: Sınaî istihsalât ve mesaî nazırı, B. Bouthelier: Maliye nazırı, General Hutzinger: Harbiye nazırı, B. Peyrouton: Dahiliye nazırı, Amiral Darlan: Bahriye nazırı.

Bundan başka beş müsteşar tayin edilmiştir.

General Veygand, vâsî salâhiyetlerle imparatorluğun müdafaasını ve emniyetini zaman altına almıya memur edilmiştir.

TABİİYETTEN İSKAT EDİLENLER

Vişi, 7 (A.A.) — Havas:

Yeni hükûmet, aşağıda isimleri yazılı olan eşhası, Fransız tabiiyetinden iskat etmiştir:

Sabık hava nazırı B. Cot, Baron Edouard de Rotschild, B. Philippe Henri Robert, B. Maurice de Rotschild, B. Leon Stern, B. Maurice Stern, B. David Veil, B. Edouard Yonas, B. Henri de Kerillis, Bayan Genevieve Tabouis, B. Elie Joseph Bois, B. Emile Bure ve Pertinax namı müstearmı taşıyan B. Geraud.

HARP VAZİYETİ:

Berlin üzerine en şiddetli akın

Nevyork, 7 (A.A.) — Berlinden Nevyorka gelen haberlere göre, dün gece Berlin harbin bidayetinden beri en şiddetli hava hücumuna maruz kalmış ve alârm saat 0,15 ten 3 e kadar sürmüştür.

Yapılan hasar büyük

Nevyork, 7 (A.A.) — Berlinden Nevyork gazetelerine gelen haberlere göre, İngiliz tayyareleri dün gece Berlin üzerinde fevkalâde aşağıdan uçmuşlar ve hedeflerini iyice görebilmek için aydınlatıcı fişekler kullanmışlardır. Sanıldığına göre, yapılan hasar çok cidîdir. Çünkü tayyareler, dalgalar halinde şehrin merkezi üzerinden geçmiş ve şehrin bütün müdafaa sistemi ilk defa olarak hep birden harekete gelmiştir. Lehater demir yolu istasyonu civarında büyük bir antrepoda bir yangın çıkmış ve diğer bir çok yangınlar, Berlinin şimalinde Vedding mahallesinde amele evlerini ciddî hasara uğratmıştır. Berlinin şimalinde bir çok bombalar düşmüştür. Alman avcı tayyarelerinin İngiliz tayyarelerini hududun ötesine kadar takip ettiği bildirilmektedir.

Alman işgali altındaki toparaklara hücum

Londra, 7 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

6/7 Eylûl gecesi, İngiliz hava kuvvetleri, Almanyada Hollanda, Belçikada ve şimalî Fransada bir. çok askerî hedeflere hücum etmişlerdir.

Berlin mıntakasında, bir elektrik fabrikası, petrol hedefleri eşya istasyonlarına isabetler yapılmıştır

Almanyanın cenubu garbîsinde. ki ormanlardaki diğer hedeflerde yangın çıkarılmıştır.

Ruhrde Renanyada, Boschuende Creffeld'de, Mannheimde, Ehrangda ve diğer yerlerde, tayyare meydanlarına, demiryolu muvasalalarına ve diğer hedeflere isabetler kaydedilmiştir.

Brüksel civarında eşya istasyonlarına hücum edilmiştir. Benlo'da, Calais'de Dünkerk'de hava meydanlarına ve Calis civarında iki batarya mevkiine hasarlar yapılmıştır.

İki tayyaremiz kayıptır.

Filo ve sahil müdafaa hava kuvvetlerine mensup tayyarelerimiz, Boulogne limanına hücum etmişler ve büyük hasar vukua getirmişlerdir. Tayyarelerimizin hepsi üsleri ne dönmüştür.

Londraya yapılan taarruz

Londra, 7 (A.A.) — Londra üzerinde dünkü altıncı alârm, bu sabah saat birde nihayete ermiştir.

Alman tayyareleri, gece Londra mıntakası üzerinde yeni bir taktik tatbik etmişlerdir. Her defasında üçer tane aydınlatıcı fişek bıraktıktan sonra, Alman tayyareleri, projektörlerden kurtulmak için uzaklaşmışlardır ve sonra fişekler hedefleri iyice aydınlatmak üzere oldukça aşağı indiği zaman yeniden dönmüşlerdir. Alman tayyareleri her defasında hava dafi bataryalarının şiddetli ateşile karşılaşmışlardır. Aydınlatıcı fişekler, bundan evvelki hücumlarda görülenlerden daha az aydınlatıcı idi.

Zavallı kızın âkıbeti

Londra, 7 (A.A.) — 9 yaşında bir kızcağız da evvelki gece cenubu şarkî sahilinde kâin bir şehri mitralyöz ateşine tutmuş olan Messerschmitt'lerin kurbanları meyanındadır. Kızcağıza bir sığınağa girmeğe çalışırken isabet vaki olmuştur.

12 ADA MINTAKASINDAKİ HAREKÂTIN MANASI

Londra, 7 (A.A.) — Röyterin askerî muhabiri yazıyor:

12 ada mıntakasındaki İngiliz deniz harekâtının manası şudur: Mıntakanın en mühim adası olan Leros adası, İtalyanları tarafından gizlice hava ve deniz üslerini havi bir kale haline getirilmiştir. Binaenaleyh mezkûr ada, İngiliz tebliğinde "askerî hedeflerin en mühimmi" olarak bahsedilen hedefi teşkil etmektedir.

Leros adası istisnaî bir stratejik vaziyete maliktir. Kıbrıs adasına 330 mil ve Porsaid limanına da yalnız 510 mil mesafede bulunmaktadır. Bu adada büyük bir garnizon ve büyük benzin depoları mevcut bulunmaktadır.

Mısır hududundan yüz kilometre kadar bir mesafede bulunan Libya üslerinden Tobruk ile 12 ada mıntakası arasında irtibatı temin etmek maksadiyle, mezkûr Leros üssünün inşası 1937 de ikmal edilmiştir. Binaenaleyh mevzuubahis olan deniz harekâtının, Mısır ve Libya hududundaki vaziyet üzerine doğrudan doğruya bir tesiri olacaktır.

SÜVEYŞ ÜZERİNDE HAREKÂT

Kahire, 7 (A.A.) — Muhasamatın bidayetindenberi ilk defa olarak parlak bir güneş ziyası altında yüksek bir irtifadan uçmakta olan İtalyan tayyareleri Süveyşin üzerine birkaç bomba atmışlardır. İnsanca hiç bir zayiat olmamıştır.

İstanbul halkında görülen memnuniyet

İstanbulda bazı mıntakaların tevziatı nüfus kesafetine nisbetle az gelmesi yüzünden beliren ekmek sıkıntısının izalesine süratle teşebbüs edilişi, halkı ziyadesiyle memnun etmiştir.

Bu arada şehrimize her gün verilmesi mutad olan un hacminin başvekâletçe çoğaltılması, bu memnuniyeti arttırmıştır.

Dün sabah toprak mahsulleri ofisinde belediye iktısat müdürü Saffetin iştirakiyle bir toplantı yapılmış, ofisin, her gün fazla olarak verilecek yüz ton buğdayın değirmenlere taksimi üzerinde görüşülmüştür.

Sıkıntının teşhisinde gösterilen sür'at, alınan tedbirlerin tatbikinde de görüleceğine hiç şüphe olmadığına göre, hemşehrilerimizin tam bir huzur ve itminanla ekmek ihtiyaçlarını her zamanki gibi teminde devam edecekleri muhakkaktır.

Piyango talihlileri

(Baş tarafı 1 incide)

ci huzurunda 18.30 da İstiklâl Marşıyla başlanmış ve çekiliş safahatı Sait Çelebi tarafından halka izah edilmiştir.

Bu piyangoda ikramiye kazanan numaralardan 40.000 lira 74693 numaralı İstanbulda satılan tam bilete çıkmıştır. 10.000 lira kazanan 95549 numaralı biletin bir parçası İstanbulda bir parçası da Karacabeyde satılmıştır. 4.000 lira kazanan 110622 numaralı biletin bir parçası Çivril bir parçası da Ankara. 4.000 lira kazanan 169867 numaralı biletin bir parçası Adana bir parçası Amasyada, 2.000 lira kazanan 194146 numaralı biletin bir parçası Malatya, bir parçası İstanbulda, 2.000 lira kazanan 165946 numaralı biletin bir parçası Konya Ereğlisinde, bir parçası İstanbulda, 2.000 lira kazanan 129828 numaralı tam bilet İzmirde satılmıştır.

1.000 lira kazanan numaralar

2438	5493	5882	6004
25928	30697	33625	35427
37677	47153	48744	53181
54463	57308	68030	74112
75583	82665	87441	94578
94764	100733	108054	121158
125680	131650	131678	135591
148976	149392	150806	152434
155137	157805	160424	163393
163916	175094	183201	

Bu numaralardan maada son üç rakamı (077) ile nihayet bulan (200) numara 100 er lira, son iki rakamı (53) ile nihayet bulan 2000 numara 8 er lira, son rakamı (3) ile nihayet bulan (20.000) numara 3 er lira, son rakamı (8) ile nihayet bulan (20.000) numara da 2 şer lira ikramiye kazanmışlardır.

Bir nokta :

AJANSTA İRTİCA

VE hemen, lüzum olmamakla beraber, ilâve edelim:

Siyasî bir irtica değil... Türkiyede siyasî mânasiyle irtica istidadı o nisbette kaybolmuştur ki zaten kelimeden siyasi zihniyette bir geri tepmeye delâlet mânası bile silinmiş sayılabilir. Nerede ki ajans kelimesinin olduğu yere izafesi hatıra gelebilsin. Bu ihtimal ne kadar uzaksa Anadolu Ajansı yazı dilimizde tabiiliği hâkim kılma yolundaki gayretten uzaklaşarak yapma dil tarafını çekmek için pek müsteit görünüyor. En taze misali işte dünkü gazetelerde çıkan bir telgrafında: General Veygand'ın (beray-i teftiş) gittiği yerde bir kaza geçirdiğini elbette okumuş ve elbette o kazadan ziyade bu kaza için üzülmüşsünüzdür.

Berayi teftiş!.. Son darbeyi otuz yıl evvel yeni lisan cereyanından alarak öldüğü ve gömüldüğü zannedilen bu yabancı terkibin "için„ mânasına gelen kelimesini ajansta acaba hangi ihtiyar diriltmek sevdasındadır? Anadolu Ajansının gerek Ankaradaki umum müdürü, gerek İstanbuldaki müdürü, edebî hayatlarında inkılâpçı nesle iltihak etmiş olduğu kadar idare zihniyetlerinde daima genç duran ve muvaffakiyeti yalnız adlarında taşımayan iki simadır, ajans gibi Türk matbuatının başmuharriri mevkiini almış bir müesseseyi bir müddettir sık sık görülen bu geri itiyada mağlûbiyet meylinden silkip uzaklaştırmalıdır.

Berayi teftiş! Türkiyede bunu anlamayanın sayısı, anlayanın sayısından azalmamış olabilir; fakat teşekkür etmeliyiz ki bunun ilk yazı kaidelerinde bir garabet sayıldığını öğrenerek bu hataya düşmiyen pek çoğalmıştır. Ebuzziya zade Velid Bey meslekdaşımız ne derse desin ve nasıl yazarsa yazsın, Ajans bu kelimeler ve bu terkiblere karşı en canlı bir mücadele cihazımız olmalıdır.

* * *

Sabık Romanya kralı İsviçreye gitti

Bükreş, 7 (A.A.) — Röyter: Söylendiğine göre, Liberal ve köylü partilerinin zımamdarları tamamile parlâmenter esaslar üzerinden meşruti bir hükûmet teşkili şartile yeni Başvekil general Antonesku ile işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

Bildirildiğine göre, sabık Başvekillerden Tataresko, Argetoianu Romanyayı bugün içinde bulunduğu felâkete atmak suçu ile muhakeme edileceklerdir.

Nümayişler katiyen yasak edildi

Bükreş, 7 (A.A.) — Stefani ajansından:

General Antonesku, Romen gençliğine hitap eden bir mesaj neşrederek memlekette intizamın hüküm sürmesi lâzım olduğunu ve her türlü şiddet hareketinin tecziye olunacağını bildirmiştir.

Yeni kralın annesi çağırılıyor

Bükreş, 7 (A.A.) — Stefani ajansından:

General Antonesku, kral Miselin annesi kraliçe Helen'e bir telgraf çekerek Romanya için pek vahim olan bu anda oğluna yardımda bulunmak üzere derhal Bükreşe dönmesini rica etmiştir.

Kocasından ayrılmış olan kraliçe Helen, 12 senedenberi Floransa civarında yaşamaktadır.

Sabık kral Karol İsviçreye gitti

Bükreş, 7 (A.A.) — Sabık kral Karol, bu sabah saat 4 te hususî trenle Bükreşi terketmiştir. Sabık kralın hareketi gayet gizli tutulmuştur.

Sabık kral Karole, sabık saray nazırı Urdarianu, sabık yaveri Albay Filitti ve çiftliklerinin kâhyası albay Kalos refakat etmekte idi.

Emin membadan öğrenildiğine göre, bayan Lupesku da mütenekkiren hususî trende bulunmaktadır.

Hususî tren, İsviçreye gitmek üzere İtalyadan geçecektir. İsviçre hükûmeti, sabık kral Karole bir aylık ikamet müsaadesi vermiştir.

Terkedilen arazi tahliye ediliyor

Bükreş, 7 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Macaristana verilen arazinin tahliyesi, nizam ve sükûn içinde devam etmektedir.

İstiap haddi

(Baş tarafı 1 incide)

si arabaya tırmanmışlar, içeridekilerin pastırmalarını çıkarır bir şekilde sıkıştırarak içeriye girmişlerdir. İçeride izdihamdan muztarip olan bir yolcu biletçiye arabada 28 kişiden fazla ayakta durulamıyacağı gösterildiği halde kırk beş, elli kişinin ayakta durduğunu göstermiştir. Fakat biletçi:

— Ne yapayım, bize verilen talimat böyledir. İçeriye ne kadar yolcu girebilirse girer. Biz karışamayız.„

Diye cevap vermiştir.

Acaba biletçinin dediği gibi bu tarzda kendilerine bir talimat hakikaten verilmiş midir? Verilmişse şu arabaların içerisindeki (28 kişi ayakta durabilir) yazısını yazmanın manası nedir?

HASAN KUMÇAYI

GÜNÜN AKIŞLERİ

Gördüğü filmin heyecanile balkondan düşen çocuk

KADIKÖYÜ sinemalarından birinde film seyreden *On iki* yaşında bir çocuk, heyecana kapılarak beş metre yükseklikte olan balkondan aşağıya yuvarlanmış ve muhtelif yerlerinden yaralanarak hastahaneye kaldırılmış.

Bu havadisi veren gazete, oyunun en heyecanlı yerinde birdenbire düşen çocuğun, aşağıki mevkilerde oturanlar üzerindeki tesirini canlandıra canlandıra anlatıyor... Ne kadar anlatsa yeridir. Zira başlı başına bir hikâye!... Bir aralık kendinizi o mevkide oturanların yerine koyunuz. Bir filmin, meselâ bir "tren kazası", yahut "hava bombardımanı„ gösteren yerinde, karanlıklar içinden yusyuvarlak bir cismin apar topar kafanıza düşüşü; bir kalemde geçilecek hâdiselerden midir?

Fakat ben bu hâdiseyi, ayni saha üzerinde vukuu muhtemel daha büyük felâketlere nisbetle ehven buluyorum. Kadıköylü on iki yaşında çocuk, seyrettiği filmin tesirinden yakayı ucuz kurtarmıştır. Muhtelif yerlerinden yaralanmış, hastahaneye kaldırılmış.. İhtimal kısa bir tedaviyi müteakip tekrar evine dönecektir.

Lâkin öyle filmler olur ki, — değil böyle çocukları, — kendi hayatlarından mesul olduğuna inandığımız yaşını başını almış kimseleri bile ,ahlâksızlık, macera ve türlü zilletler uçurumuna düşürürler ve tedavisine koşulduğu zaman iş işten geçmiş bulunur.

Onun için sinemaların on iki yaşındaki çocuklara bile açık olan balkonlarını tâmir ederken, bilhassa bu manevî sukuta meydan vermiyecek tedbirler almağı en mukaddes vazifelerimiz arasında bilelim.

* * *

Çivi çiviyi söker

Hükûmet hariçten çivi gelinceye kadar, memlekette çivi yaptırmağı düşünüyor.

Memlekette sanayi hamlelerine başlamanın ve bunda muvaffak olmağa alışmanın, birbiri ardından ne güzel neticeler doğurabileceğini gösteren mükemmel bir nümune!

"Çivi çiviyi söker„ işte buna derler.

* * *

Şehir Tiyatrosu Eser ve çivi

ÇİVİ buhranı dolayısiyle Şehir Tiyatrosunun dekorlarını çivilemek için çiviye ihtiyaç olduğundan bahsediliyor.

Bize kalırsa Şehir Tiyatrosu, daha önce çivileri doğru dürüst çaktıktan sonra eğriltmeden çıkarmak, yahut iğrilmişse bile tekrar doğrultup yeniden kullanmak gibi mühim bir tasarruf itiyadına sahip tutumlu bir usta tedarik etmelidir.

Zira işte, öyle günler oluyor ki sahnede oynanacak "eser„ bulunabiliyor da, dekoru mıhlayacak çivi bulunamıyor.

HİKMET MÜNİR

Politika:

On iki adanın bombardımanı

Akdenizde bir kısım İngiliz donanması İtalyanın işgalinde bulunan 12 adayı bombardıman etti. Bu hareketi herhangi bir hedefin ortadan kaldırılması şeklinde hesap etmek hâdiseleri eb'adından daha çok küçük ve pek sathî olarak mütalea etmek demektir.

İngiliz donanmasının 12 ada etrafındaki faaliyeti Çörçilin de nutkunda söylediği gibi Yakın Şark hâdiselerinin yeni bir inkişaf devresi önünde bulunduklarına delâlet etmektedir.

İngiltere ile İtalya arasında mücadele mevzuu olan Yakın Şark Akdenizdeki İngiliz kuvvetleri ve Afrika davasiyle ifade edilebilir.

Önümüzdeki vaziyet şudur: İtalya; İngilterenin Akdenizdeki hâkimiyetine nihayet vermiş değildir. İngiliz donanması Akdenizde, Şap denizinde hâkim bir unsur halindedir. Ne Cebelüttarık, ne de Süveyş kapatılarak İngiliz donanmasının Akdenizden kovulması tecrübesine girişildi. Harekât daha ziyade Afrikanın şark ve Sudan mıntakalarında İtalyan ve İngiliz askerleri arasında cereyan etmektedir. Gerçi İtalyan harekâtı Somali ve Sudan mıntakasında bir takım kazançlar temin etmiş ise de bu muvaffakıyetlerin Şap denizi üzerinde asla müessiriyeti yoktur. İngiliz Somalisine gelince; etrafı İtalyan müstemlekeleri ile çevrilmiş olan dar sahada askerî harekât icrası esasen pek de yerinde sayılamazdı. Şap denizindeki, İngiltere için tehlike Arabistan sahillerinin, bilhassa Adenin İtalyanlar tarafından işgali ile başlıyabilir. Halbuki ne böyle bir işgal, ne de bu denizlerdeki İtalyan hâkimiyeti henüz bahis mevzuu değildir. Halbuki son senenin kara muharebeleri bakımından İtalyanın bir hayli ümit edilmez kazançları vardır.

İtalya Avrupada bir harbe girmiştir. Kuvvetleri tazedir. Fransa Afrikada da İtalya için bir mani değildir. Halbuki İtalyan kuvvetleri Afrikada teksif edilirken düşünülen esaslar şunlardı:

I — İngiltere ve Fransa kuvvetleri müştereken hareket edeceklerdir.

II — Mısır İngiliz hareketlerine iştirak edecektir.

Bu vaziyete nazaran İtalya Afrikada müteferrik birçok cepheler açmak mecburiyetinde idi. Fransanın silâhını teslim etmesi ile bu cephelerin mühim bir kısmı kendiliğinden ortadan kalktı. İtalya için Trablusgarp hudutları ve sahra cephesi artık sadece emniyet ifade etmektedir.

İngilterenin Afrika harekâtı İngiltere ile Fransanın müşterek plânlarına göre hesap edilmişti. Bugün Fransanın saf harici kalması dolayısiyle İngiltere kendi başına yeniden hesap yapmak mecburiyetindedir. Tahmin hilâfına olarak Mısır hükûmeti harbe girmemiştri. Bütün bu noktalar Afrikada İtalyanın lehine bir takım vaziyetler ihdas etmektedir. Fakat bütün bunlara rağmen İtalya Afrikada büyük hareketlere geçmiş değildir.

Meselâ Habeş müstemlekesiyle Trablus arasındaki arazi irtibatı henüz tesis edilmemiştir!. Diğer taraftan bu harbin mühim kıymetlerinden birisi olan Mısır ve Süveyş üzerine de henüz bir taarruz müşahede edilmemiştir.

Fakat Afrikada yapılacak harp için mevsim denen unsurun hesaba katılması da bir zaruret-tir. Afrikada mutedil mıntakalarda kışa çalan sonbahar rüzgârları esmiye başlarken orada harekât mevsimi başlamaktadır. İhtimal İtalya Afrika hareketini serin mevsimlerde icra etmek emelindedir.

Bu manzaralar gözönünde tutulduğu takdirde İngiliz donanmasının kozlarını iyi oynaması, yani Mısıra ve Süveyşe yapıla-

Şehir Haberleri

Şarap fiyatları değişmiyecek

İnhisarlar Vekili Ankaraya hareketinden evvel yeni beyanatta bulundu

Bu sene üzüm mahsulünün az olması; fiyatların da bu sebepten yüksek tesbit edilmesi üzerine şarap istihsalâtının az olacağı ve fiyatlarının artacağı hakkında rivayetler çıkmıştır. Hattâ bazı müesseselerin şimdiden şarap fiyatlarını yükseltmeye hazırlandıkları ve ellerindeki şarapları sakladıkları söylenmektedir.

Diğer taraftan da aldığımız malûmata göre, İnhisarlar İdaresi fiyatlarda katiyen değişiklik yapmamıya karar vermiştir. Bu takdirde diğer hususî fabrikalar fiyatları arttırırsa bile bu defa da halk inhisar şaraplarını aynı ucuz fiyatla alabilecektir.

Şehrimizde bulunan gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz bu mesele hakkında dün bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

"— Filhakika bu sene şarap imaline salih üzüm rekoltesi noksanlık göstermiştir. Binaenaleyh şarap imalâtı geçen seneye nazaran zarurî olarak azalacaktır. Ancak yaptığımız hesaplara göre, gerek hususî âmillerin, gerekse İnhisar İdaresinin elinde bulunan ve bu seneye devredilen stoklar bu noksan imalâtı karşılayacak derecededir. Bu hesaba göre, önümüzdeki yıl içinde şarap buhranına meydan kalmıyacaktır. Fiyatların artacağı endişesine gelince böyle bir şey varit değildir. Çünkü malûmunuz olduğu üzere inhisarların satacağı şarapların fiyatı tesbit edilmiş olup bu fiyatı arttırmıya sebep olmadığı gibi hususî âmillerin satacakları şarapların azamî fiyatı da tarafımızdan tesbit edilmekte olduğu için onlar da arttıramıyacaklardır."

Diğer taraftan yeni bir gümrük kanunu lâyihası hazırlanmaktadır Halen gümrük muamelelerine ait olan ve muhtelif kanunlarda ve dağınık bir halde bulunan hükümler yeni lâyihada herkesin anlıyabileceği bir şekilde bir araya toplanacaktır.

Yeni kanun zamanımızda kullanılmakta olan hava vasıtaları ile memleketimize gelen ve giden eşya hakkında yeni hükümleri ihtiva etmektedir.

Bugün mer'î olan gümrük komisyoncuları kanunu yeni baştan tetkik edilmiş, hükümlerinde faydalı bazı değişiklikler yapılmak suretiyle heyeti umumiyesi yeni kanunun içine alınmıştır.

Vekil dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Gazi Terbiye Enstitüsü müsabaka imtihanında kazananlar

Şehrimizden kazananların isimlerini neşrediyoruz

Maariş vekilliği her yıl olduğu gibi bu yıl da Ankara Gazi Terbiye Enstitüsünün muhtelif şubelerine meccanî leylî talebe almaya karar vermiş, alâkadarlar arasında bir müsabaka açmıştır. Şehrimizde ypılan yazılı imtihana ait evrak tetkik edilmiştir.

Kazananların adları namzet numaralariyle birlikte maarif müdürlüğüne bildirilmiştir. Yazılı imtihanda muvaffak olanlar, Ankarada ayrıca bir de şifahî imtihan geçireceklerdir. İmtihanda muvaffak oldukları takdirde Enstitüye kabul edileceklerdir. Şehrimizden kazananların adları şunlardır:

Türkçe Edebiyat Şubesine

68 Ayşe Şilili, 65 Hayriye Meriç, 66 Halim Yağcıoğlu, 67 Zeki Çakır, 68 Kâmuran Özbek, 69 Meziyet Bozkurt, 70 Hüseyin Sumar, 71 Bedri Olancan, 74 Hasan Doğan.

Tarih Coğrafya Şubesine

29 Nuri Günay, 33 Hasan Aydın, 41 Hasan Poyrazlı.

Riyaziye Şubesine

28 Nevin Berkol.

Beden Terbiyesi Şubesine

22 Şerif Ayral, 23 İbrahim Seleti, 24 Hadiye Sanel, 25 Hayrünnisa Terca, 26 Fehmi Akın, 27 Suzan Aykut, 28 Nazire Tüzün.

Tabiiye Şubesine

13 Emin Gözen, 14 Mahmudiye Şenses.

Kıskanç koca

Karısının üzerine atılarak burnunu kanattı

Çarşıkapıda oturan Cevat adında birisi, dün akşam evine gelirken karısı Hasnayı bir erkekle konuşurken görmüştür. Cevat bunun bir daha tekerrür etmemesi için karısına ihtarda bulunmuş, fakat kadın ters cevap vermiştir. Bunun üzerine Cevat Hasnanın üzerine atılmış ve kadını dövmüş, yüzünü kanatmıştır.

Hasnanın şikâyeti üzerine yakalanan Cevat birinci sulh ceza mahkemesine verilmiş, muhakemesi sonunda suçu sabit görüldüğünden 35 gün hapse mahkûm edilmiştir.

Teşekkür

Refikamın mustarip bulunduğu Hemoptizi ile müterafik had hastalıklarını kısa bir zamanda tedavi ile şifayab olmasına pek titiz bir itina gösteren ve kıymetli emeklerini sarfeden İstanbul Üniversitesi tedavi kliniği genç doktorlarından Ecved Sezer'e derin teşekkür ve minnetlerimi âlenen bildiririm.

A. Münir Dizer

Kısa haberler:

* Ticaret Vekâleti standardizasyon müdürü Faruk Sünter yarın Ankaradan şehrimize gelecektir. Faruk burada tiftik ve yapağı ihracatında göz önüne alınacak olan standardizasyon tiplerinin nümunelerini tesbit işiyle uğraşacaktır. Bunun için şehrimizde bir komisyon toplanacaktır.

* Giresun fındık kooperatifleri Birliği müdürü Hakkı Ömer ve fındık mütehassısı Hakkı Mahir şehrimize gelmişler ve Ankaraya gitmişlerdir.

Limanda bir kaza

Demir yüklü bir mavna battı

Dün limanda bir deniz kazası olmuş, liman şirkaine ait bir mavna batmıştır.

Mavnanın içinde 51 parça potrel demiri bulunuyordu. Mavna bunları Zonguldak vapuruna yüklemek üzere götürürken fazla yük ve denizin dalgalı olmasından batmıştır.

İçindeki tayfalar etraftan yetişen kayıkçılar tarafından kurtarılmıştır.

Emin Belli jübilesi

San'atkârın 25 inci san'at yılı kutlanıyor

Şehir tiyatrosu sanatkârlarından Emil Belli, sanat hayatına intisap edişinin 25 inci yıldönümünü idrâk etmiş bulunmaktadır. Bu münasebetle Vali Lûtfi Kırdarın himayesinde 28 eylül cumartesi günü akşamı Şehir tiyatrosunun komedi kısmında zengin programlı bir jübile yapılacak ve bu müsamereye şehrimizin belli başlı sanatkârları iştirak edeceklerdir.

Şehir tiyatrosu sanatkârlarının oynıyacakları bir perdelik komediden sonra musiki şinaslarımızdan Cemal Reşit, Muhittin Sadak, Âli Sezin triyo yapacaklar ve Semiha Berksoy muhtelif dillerde şarkılar söyliyecek Münir Nurettin en yeni eserlerini okuyacaktır.

Yapılan hazırlıklarla Emin Bellinin yirmi beşinci yıl jübilesi münasebetiyle İstanbul halkının bir sanat gecesi yaşamasını temine çalışıldığı muhakkaktır.

Yine o gece sanatkâr Naşidin "Bekçi Yusuf" u temsil edeceği de öğrenilmiştir.

Börekçiyi dolandıran kızlar

Bir taraftan muhabbet ederken bir taraftan 50 lira uçmuş

Sabıkalı hırsızlardan Semahat ve Maizer adında iki genç kız, geçenlerde Divanyolunda börekçi Süleymanın dükkânına gitmişler, birer boğaça yemişlerdir.

Kızlardan Semahat bu sırada elinde bir fırça ile camekânı boyamakta olan börekçinin yanına yaklaşmış, çok güzel ve ustalıkla boyadığını söyliyerek muhabbete başlamıştır.

Serbest kalan Maizer de fırından istifade çekmecedeki 50 lirayı aşırmış, beraberce çıkıp gitmişlerdir.

Fakat börekçi, emniyet direktörlüğündeki sabıkalılar defterinde kızları fotoğraflarından tanımış, bunun üzerine polis her ikisini de yakalamış, adliyeye teslim etmiştir.

Kasımpaşada bir yaralama

Evvelki gece Kasımpaşada bir yaralama hâdisesi olmuş, birisi eski arkadaşını hiç yüzünden arkasından vurmuştur.

Carih Kasımpaşada Ortamektep sokağında oturan toprak amelesinden İsmaildir. Dün gece yolda giderken karanlıklar arasında İbrahim adındaki arkadaşını görmüş ve birkaç gün evvel iş yüzünden yaptıkları kavgayı tazelemiştir.

İki amele altalta üstüste kavgaya başlamışlar ve bir aralık İsmail çakısını çekmiştir. İsmail çakıyı İbrahimin arkasına indirmiş, daha fazla vuracakken yetişenler tarafından yakalanmıştır.

İbrahim tedavi altına alınmış, İsmail adliyeye teslim olunmuştur.

Görüp düşündükçe:

Fırın önü kalabalığı!

Fırın önünde kalabalık, ben yaştakileri eski bir kâbusun karanlığı içine atar.

Dün, gazetelerde böyle bir resim görüp ürperdim. Kolları uzanmış insanlar, başları biribirine değen, omuzları başka omuzlarla ezilen insanlar... Yarı kapalı kepenkler... Bir polisin resmi gölgesi... Kendi kendime:

— Bu manzara, inşallah eskiden kalma bir resmin marifetidir!

Diyorum. Fakat bir haftaya yakın bir zamandanberi İstanbulda bir "ekmek buhranı,, sözüdür, dönüp dolaşıyor.

— "Ateş olmıyan yerde duman tütmez!,, derler. Fakat doğrusunu isterseniz, ben, kendi payıma bu ateşi ne sokakta, ne çarşıda, ne de evimde gördüğümü hatırlamıyorum.

Yine her sabah ekmekçiler kapı kapı dolaşıp somunları dağıtıyorlar. Hangi fırının önünden geçtimse, tezgâhları ekmek yığınlarile dolu buldum.

Şu halde buhran, bir semt hâdisesi, herhangi bir nakil vasıtası aksaklığının işi olsa gerek.

Kim bilir, belki de lüzumsuz bir telâş içindeyiz. Telâşın aslâ yerinde olmadığına gerçi şüphe yok. Çünkü harman zamanı yaklaştığı günlerde, seksen yıldanberi görülmemiş, bir bolluk senesine girdiğimizden ötürü bayram yapmıştık. Kendi ihtiyacımızdan artan milyonlarca ton buğday satacağımızı ilân etmiştik.

Madem, ki vaziyet böyledir; şu İstanbuldaki kıtlık hilâfına nasıl bir mana verilebilir? Değirmen, toptancı, fırıncı arasında bir çetrefil dava mı var?

Ekmek, bizim soframızda baş yemektir. Onsuz olamayız. Ne patates, ne de herhangi başka bir gıda onun yerini tutar. İşte sebepledir, ki ekmek işini her şeyden üstün bir dikkatle takip ediyoruz. Dün, İstanbula yüz ton fazla buğday verileceğinin bildirilişi, işin içinde her hangi bir ihtikâr bulunmadığını gösterir. Demek İstanbuldaki fırın önü kalabalığı, küçük bir hesap yanlışlığının neticesi imiş. Hepimize geçmiş olsun.

HAKKI SÜHA GEZGİN

15 otobüse ceza verildi

17 kişi de tramvaya asılmaktan ceza yedi

Altıncı şube memurları dün de şehirdeki sıkı teftişlerine devam ederek; belediye nizamlarına muhalif harekette bulunan birçok kişiyi cezalandırmışlardır.

Selimiye caddesinde 55 numaralı aşçı Mehmet Gürmesnedi, Selimiye Kışla caddesinde kahveci, Üsküdar Duvardibinde kahveci Ali pislikten muhtelif cezalara çarpılmıştır.

Bundan başka 15 otobüs, dört kamyon ve yedi otomobil hakkında da ceza kesilmiş, 17 kişi hakkında tramvaya atlamaktan zabıt tutulmuştur.

Jandarma elinden kaçan mahkûm

Bir esrar tekkesinde ölü bulundu

Evvelki gün Köprü üzerinde jandarma tarafından İstanbul müddeiumumiliğine getirilmekte olan bir mahkûm kaçmış, fakat dün sabah arkadaşları tarafından hasta olark Cerrahpşa hstahanesine getirilmiş, biraz sonra da ölmüştür.

Bu meşhur esrar kaçakçısı ve müptelâsı Ahmettir. Bundan bir kaç sene evvel yakalanmış, hapse ve sürgün cezasına mahkûm edilmiştir.

Ahmet hapis müddetini burada bitirdikten sonra sürgün cezasını ilkmal için Yalovaya götürülmüştür.

Ahmedin sürgün cezası dün nihayet bulmuştur. Kaçakçı tahliye edilmek üzere, bir jandarmaya verilmiş ve İstanbula gönderilmiştir.

Ancak hapis ve sürgün cezasını doldurduğu müddet zarfında eroin ve esrardan bir damla bile kullanmıya fırsat ve imkân bulamıyan Ahmet biraz sonra serbest bırakılacağını düşünerek vapurda şiddetli bir kriz geçirmiş ve Köprüye çıkar çıkmaz da müddeiumumilikte tahliye formalitesini beklemeden kalabalığın arasına karışmış, kaçmıştır.

Jandarma Ahmedin arkasından bir hayli koştuğu halde bulamamış ve hâdise zabıtaya haber verilmiştir.

Zabıta araya dursun, Ahmet serbest kalınca hemen kaçakçı arkadaşlariyle buluşmuş ve Küçükpazarda bir esrar tekkesine kapağı atmıştır.

Zehir müptelâsı burada senelerdenberi ayrı kaldığı uyutucu maddesine kavuşur kavuşmaz hemen hepsinden bol bol çekmiye başlamıştır.

Bu hal sabaha kadar sürmüş ve Ahmet nihayet baygın bir halde yere serilmiş kalmıştır.

Arkadaşları Ahmedin bir hayli vakit geçtiği halde kendine gelmediğini görünce, korkmuşlar ve hemen Küçükpazar karakoluna haber vermişler, Ahmedi de bir otomobile atarak Cerrahpaşaya götürmüşlerdir.

Fakat, Ahmet, hastahanede bir hayli uğraşıldığı halde kendine getirilememiş, biraz sonra ölmüştür.

Müddeiumumilik hâdise etrafında tahkikata başlamıştır.

Şile köy okullarının inşaatı

Şilenin mülhakat köylerinde yapılmakta olan köy okullarının inşaat işlerini görmek üzere belediye reis muavini Rıfat, maarif müdür muavini İzzet, maarif mimarı Şemsettin dün Şilieye gitmişlerdir.

Şile köy okullarının inşaatı Cumhuriyet bayramına kadar ikmal edilerek Cumhuriyet bayramında açılma törenleri yapılacaktır.

TAKVİM

	Pazar 8 Eylül	Pazartesi 9 Eylül
	5 Şaban hızır 126	6 Şaban hızır 127

Vakitler	Vasati	Ezanı	Vasati	Ezanı
Güneşin doğuşu	5 33	10 59	5 34	11 01
Öğle	12 12	5 38	12 12	5 40
İkindi	15 49	9 16	15 48	9 17
Akşam	18 33	12 00	18 31	12 00
Yatsı	20 09	1 34	20 07	1 34
İmsak	3 49	9 15	3 50	9 18

Haftalık radyo programı

8.9.1940 Pazar

8.30 Program ve memleket saat ayarı, 8.35: Müzik: Marşlar ve neşeli melodiler (Pl.) 9.00: Ajans, 9.10: Ev kadını, 9.20/9.30: Müzik: Marşlar (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35 Müzik Şarkılar, 12.50 Ajans haberleri, 13.05 Müzik Şarkılar, 13.25/14.30 Müzik Radyo salon orkestrası, 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Pazar Çayı (Pl.) 18.30: Müzik: Melodiler (Pl.) 18.45: Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.30: Müzik: Saz eserleri ve oyun havaları, 19.45: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Şarkılar, 20.45: Konuşma, 21.00: Müzik: Fasıl heyeti, 21.30: Müzik: Opera parçaları, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans ve ajans spor servisi, 22.50: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarmki program ve kapanış.

9.9.1940 Pazartesi

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif program (Pl.) 8.00: Ajans, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik: Plâklarla hafif programın devamı. 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik, Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05 Müzik: Şarkılar, 13.20/14.00 Müzik: Karışık program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Sullivan'ın (Mikado) operasından (Pl.) 18.40: Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.10: Müzik: Fasıl heyeti, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans, 20.00: Müzik, Şarkılar, 20.30: Konuşma, 20.45: Müzik: Dinleyici istekleri, 21.10: Müzik: Üç, iki ve bir piyano ile caz parçaları, 21.30: Radyo gazetesi, 21.45: Müzik: Radyo orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans, 22.45: Müzik: Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30: Yarmki program.

10.9.1940 Salı

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Plâklarla hafif program, 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik Plâklarla hafif musiki programının devamı, 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Muhtelif şarkılar, (Pl.) 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Plâklarla muhtelif şarkılar programının devamı, 13.20/14.00: Müzik: Senfonik program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Stefan Karnotzi orkestrasının konseri — Karışık program. 18.30: Çocuk saati, 19.00: Çocuklar için müzik, 19.15: Müzik: Fasıl heyeti, 19.45: Memleket saat ayarı ve ajans, 20.00: Müzik: Çiftçinin saati), 20.15 Konuşma (Çiftçinin saati) 2030: Müzik: Ankara radyosu küme ve ses heyeti,, 21.15: Serbest saat, 21.30: Radyo gazetesi, 21.45: Müzik: Radyo Salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans, 22.45: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 23.00: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarmki program ve kapanış.

11.9.1940 Çarşamba

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif musiki programı (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını — Yemek listesi 8.20/8.30: Müzik: Hafif müzik programının devamı (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05 Müzik: Şarkılar, 13.20/14.00: Müzik: Radyo salon orkestrası, 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Caz müziği: (Pl.) 18.40: Müzik: Fasıl heyeti, 19.15: Konuşma (Dış politika hâdiseleri), 19.30: Müzik: aşrkılar, 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Şarkılar, 20.15: Konuşma, 20.30: Müzik: 20.50 Müzik saz eserleri, 21.15 Müzik: Amatör saati, 21.30: Radyo gazetesi, 21.50: Müzik: Riyaseticumhur bandosu, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45: Müzik: Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30: Yarmki program ve kapanış.

12.9.1940 Perşembe

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif program (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını — Yemek listesi, 8.20/8.30: müzik: Hafif programın devamı (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik şarkılar 13.20/14.00: Müzik: Sinema ve operet müziği (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Oda musikisi, (Pl.) 18.40: Müzik: Radyo caz orkestrası ,19.10: Müzik: Şarkılar: 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Fasıl heyeti, 20.30: Konuşma, 20.45: Müzik: Dinleyici istekleri, 21.15: Konuşma (Sıhhat saati), 21.30: Radyo gazetesi, 21.45: Müzik: Radyo orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat esham - tahvilât borsası, fiyat, 22.45: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

13.9.1940 Cuma

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif müsiki programı (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik programının devamı (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Şarkılar, 13.20/14.00: Müzik: Şarkılı Valsler (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Popüler havalar (Pl.) 18.30: Müzik: Anadolu Halk havaları, 18.50: Müzik: Radyo (Sving) Triosu, 19.15: Müzik: Şarkılar, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 20.00 Müzik: Şarkılar, 20.30: Konuşma (Bibliyografya), 20.50: Müzik: Fasıl heyeti ,21.15: Konuşma (İktısat saati), 21.30: Radyo gazetesi, 21.45: Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut borsası (Fiyat). 22.45: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı. 23.00: Müzik: Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

14.9.1940 Cumartesi

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik Hafif program (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik: Hafif Musiki programının devamı (Pl.) 13.30 Program ve memleket saat ayarı, 13.35: Müzik Muhtelif şarkılar (Pl.) 13.50: Ajans haberleri, 14.05: Müzik: Plâklarla muhtelif şarkılar programının devamı, 14.20: Müzik: Riyaseticumhur bandosu, 15.00/15.30: Müzik: Hafif şarkılar (Pl.) 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Cazband (Pl.) 18.30: Müzik: Franseks - Piyano konsertosu (Pl.) 18.40 Müzik Radyo caz orkestrası, 19.15: Müzik, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Fasıl heyeti, 20.30: Konuşma (Günün meseleleri), 20.50 Müzik: şarkılar, 21.10: Temsil: Tam isabet, (Yazan: Kemal Tözem). 21.30 Radyo gazetesi, 21.45 Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans, 22.50: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, Yalnız uzun dalga postasile, 22.50: Ecnebi dillerde konuşma (yalnız kısa dalga postasile), 23.10: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarmki program.

Bir arabacı yolda bayıldı

Beşiktaşta Dikilitaşta oturan arabacı 45 yaşlarında Süleyman dün öğleden sonra arabasiyle Akaretler yokuşundan çıkarken birdenbire üzerine fenalık gelmiş, yere yuvarlanarak bayılmıştır.

Süleyman hemen Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, tedavi altına alınmıştır.

Saat çalan bir kadın tevkif edildi

Şehzadebaşında oturan Fahriye adında bir kadının geçenlerde 50 lira kıymetindeki saati çalınmış, aynı evde oturan Münevver alt kat kiracılarından Saniyeyi saati çalarken gördüğünü söyliyerek kadını yakalatmıştır.

Fakat yapılan tahkikat sonunda saati çalanın asıl Münevver olduğu anlaşılmış ve Saniye serbest bırakılarak Münevver yakalanmış, dün de adliyeye teslim olunmuştur.

Münevver birinci sulh ceza mahkemesinde yapılan sorgusu sonunda suç isnadı ve hırsızlıktan tevkif olunmuştur.

Uç aylıkların tevzii başladı

Evkaf idaresi üç aylık maaşların tevziine dünden itibaren başlamıştır.

San'at âleminin en nadide incisi sinema dünyasının en parlak güneşi Türkçe filmlerin zafer tacı olan

TÜRKÇE

OTEL Emperyal

LALE Sinemasında

topladığı takdir ve hayranlığı asırlarca muhafaza edecek bir harika, sonsuz alkışlarla selâmlanacak eşsiz bir filmdir.
Seanslar: 1 - 2,30 - 4,30 - 6,30 - 9
Telefon: 43595

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Akdenizde İngilizler hâkimdir

(Baş tarafı 1 incide)

yanların bir taraftan Mısır, diğer taraftan Yunanistana karşı tecavüze hazırlanır gibi görünmelerinin bir neticesidir. İngiltere hükûmeti orta şarkta ve şarki Afrikada askeri vaziyet buhranlı bir şekil alınca Uzak Şarktaki harp filolarının büyük bir parçasını buraya getirdi; bundan başka esasen İskenderiye ve Hayfada üslerinde bulunan harp filosunun mühimmat ihtiyacını da temin etti.

Bir iki gün evvel Oniki adadaki İtalyan müstahkem mevkilerinin bombardıman edilmesi, İngiliz harp gemilerinin İtalyan harp gemilerine meydan okur gibi bir tavır takınması bundandır.

İngilizlerin Akdenizde aldıkları bu vaziyet Yunanistana karşı yapılan tehdit hareketleri bakımından olduğu kadar Mısıra karşı muhtemel taarruz noktasından da mühimdir. İtalyan donanmasının İngiliz donanmasına karşı harpten çekinir durması Libyadan Mısıra yapılacak taarruz hareketinin de Artık şüpheye girdiğini gösterir. Zira İngiliz donanması şarki Akdenizde hâkim bulundukça Mısır istilâya uğramış olsa bile İtalyanlar için Süveyş kanalını kapamak mümkün olmaz. Süveyş kanalı kapatılmadıkça ise Akdenizdeki İngiliz hâkimiyeti nihayet bulmaz. Daha sonra Mısır meselesi kati şekilde halledilmedikçe, yani Akdenizde İngiliz donanması hâkim vaziyetini muhafaza ettikçe dahi Yunanistan müessir surette tehdit olunamaz.

Ancak şunu da kaydedelim ki bütün bunlara rağmen İngiliz Başvekili Çörçil orta şarkta mühim hareketlere intizar etmek lâzım geldiğini tekrar etmiştir. Bu ifade Akdeniz sahasında İtalya ile İngiltere arasında mühim harp hareketleri vukubulması ihtimalinin tamamile bertaraf olmaması demektir.

Asım Us

ECNEBİ MATBUATI:

Çörçilin nutku hakkında tefsirler

Londra, 7 (A.A.) — İngiliz matbuatı bugün Çörçilin nutku etrafında uzun yazılar yazmaktadır.

Times gazetesi başmakalesinde şunları yazmaktadır:

Başvekilin nutku şahsî müşahedelerini ihtiva etmektedir. B. Çörçil, bir taraftan İngiltere üzerinde bütün şiddetiyle hüküm sürmekte olan hava hücumlarının yapmış oldukları hasaratın ehemmiyetsizliğini, diğer taraftan da bu hasaratın ev sahipleri için arzetmekte olduğu ehemmiyeti müşahede ediyor. Binaenaleyh her ferdin uğramış olduğu ziyanın, bütün milletçe sineye çekilmesi arzusunu izhar ediyor.

Bir sene harpten sonra memleketin arzetmekte olduğu malî istikrar ile, Almanya bombardımancılarının yaptıkları hasaratın tahdidini mümkün kılacak olan müdafaa tertibatının müessiriyeti parlâmentonun yeni vazifelerini salim bir fikirle karşılamasını mümkün kılacaktır.

Birkaç gün sürecek hikâye

Bir muharrir kahramanlarını arayor

— 1 —

Biz hikâyeciler daima bizden ötekilerin başına gelenleri anlatmaya çalışırız; ama, bizim içimizde bizzat birer hikâye mevzuu olacak kimseler yok mu?

Ahmet Cemil bunlardan biriydi.

Yazlardan bir yaz, Ahmet Cemil, yıllık tatilini şehre yakın sayfiyelerden daha ziyade, şöyle köylerden birinde geçireyim, dedi; ve bir sabah, hemen kendi evinin kapısında başlıyarak tamamiyle bir köylü gibi hareket etmek üzere bir taksiye binmedi, şehir sayfiyelerinin yeni yapılmış asfalt yollarında yaramaz bir çocuğun küçük el oyuncaklarına benziyen ve tin tin giden tek atlı, tekerlekleri karnında çıngıraklı bir arabayı tercih ederek, hattâ pek fazla çamaşır bile almaksızın erkenden yola çıktı.

Ahmet Cemil gideceği yeri arabacıya daha evvelden tenbihlemişti. Eğer arabası çok küçük olmasına rağmen, zayıf beygirlerinden birini intihap etmişse her ikisi de akşam bastırır bastırmaz yarı yolda kalabilirlerdi; belki de, arabacı "mehtap var!" diye bu geç kalışa pek aldırış etmez ama; Ahmet Cemil sinirli olduğunu, ve gün batışından sonra hava birdenbire kararmaya yüztuttuğu vakit imkânı yok korkudan çıldırabilece-ğini söylemiş, doğrusu, arabacıyı buna inandırmıştı da... Onun içindir ki, Ahmet Cemilin şehirden daha çok bir sayfiyeye yakın köşkünün kapısından hareket ettikten sonra, hiç te düşündüğü gibi gün batışına yakın değil, ikindi üzeri, hemen intihap edip bir ay geçireceği köylerden birisine geldiler.

Ahmet Cemil arabacının parasını vererek arabadan atladı; hayvanın durduğu yer bir meydanlıktı; yanıbaşında suyu yarı kurumuş bir dere, vakit vakit beş altı parmak yükseklikteki beyaz taşlardan birer çağlayan yaparak akıyor; ve ötesinde berisinde bir kaç ördek akşam tuvaletlerini tamamlamaya çalışıyorlardı.

Ahmet Cemilin pek hoşuna gitti bu. Bilhassa küçük çağlayanı güzel buldu; ve şehir içerisinde böyle şeyler görmediği için de sevindi. Hattâ, köye kararlamasına denecek kadar körükörüne geldiği halde, talihinin iyi bir yere tesadüf etmesinden dolayı kendi kendini tebrik etti:

— Şükür dedi; arka üstü uzanarak, yahut tarlalar arasında öteki beriki ile ve sudan bir konuşma ile kafamı dinlendireceğim bir yer...

Doğrusu hikâyecinin hakkı vardı; bütün bir sene —nasıl bir sene? Şehre yakın başka köylerden birine ancak iki sene kadar evvel inmişti; o zamandanberi de hayli vakit geçiyordu— hemen her gün, ya bir hikâye, yahut yeni bir roman için, insanlar bulacağım, diye uğraş; birazını beğen, bir çoklarını beğenme; onların yaşadıkları her dakika, yapacakları işlerle meşgul ol; yaz, çiz; sonunda da, bu kadar uğraşmaya rağmen, yeni heveskârlardan birinin ve en acısı paradoks hastalığına tutulmuş bir münekkidin tevbihlerine maruz kal... Hiç te çekilir şey değildi bu!... Neyse, Ahmet Cemil şimdi burada kendisine hikâye mevzuu veren insanlardan uzak, yalnız tabiat ve kuş sesleri arasında, bütün bir ay geçirip istirahat edecek işte.

Ahmet Cemil, arabadan iner inmez, köy meydanlığından kendisine yüz yüz elli adım kadar ötede, bir kahve olduğu zannedilen yere doğru yürüyor; mümkün mertebe pek az insan görmeye gayret ederek, ağaç, yaprak ve su sesleriyle dolu yolda:

— Şükür, şükür, diye konuşuyordu; tek bir insan bile yok!

Hakikten, yolda, hikâyeci Ahmet Cemilin kafasını işgal edecek tek bir adam gözükmüyordu...

Ahmet Cemil daha arabadan indiği dakika, gözlerine kestirdiği kahve kapısına doğru ilerlerken, bir taraftan bu adam kıtlığına memnun olmakla beraber, tam kapıya geldiği zaman kendi dilinden anlayıp derdini dinliyecek, belki de kurtlarla çakalların, yahut seyahat kitaplarında bile anlatılmıyan bir takım garip mahlûkların hizmet edeceği bir köye düşmüş gibi hemen tedirgin oldu:

— Hey!... diye seslendi? Buraya bakan kimse yok mu hiç...

Ahmet Cemile kahvenin içinde birisi derhal cevap verdiği halde, fikrinden hiç kimsenin ses sada çıkarmıyacağını daha

(Devamı yarın)

Çeviren: Suat Derviş — 18 —

— Şahitleri işittiniz mi? Bilhassa Misters Bayfordu işittiniz mi?

— Evet.

— Misters Brunton'u son defa olarak ne zaman gördünüz?

— Mister Brunton salona on bire doğru girmişti.

— Sonra onu bir defa daha gördünüz mü?

— Hayır.

— Misters Bayford, merdiven başında ayrıldığınızı söyledi doğru mu?

— Evet.

— Ondan ayrıldıktan sonra doğruca odanıza mı girdiniz?

— Evet.

— Sonradan odadan hiç çıkmadınız mı?

— Hayır.

— Odanıza girince hemen yattınız mı?

— Evet. Çünkü çok yorgundum.

— Evin içinde hiç bir gürültü duymadınız mı?

— Hayır duymadım. Gayet çabuk uyudum.

— Mister Hargreaves bana ne meslekte olduğunuzu söyler misiniz?

— Cerrahlık tahsil ettim. Doktorum. Fakat çalışmıyorum.

— Demek doktorluk ederek para kazanmağa ihtiyacınız yok. Servet sahibisiniz.

— Evet. Harp zamanında askerde doktorluk ettim. 1920 de serbest bırakılınca muayenehane açtım. Dört sene çalıştım. Sonra amcam Sir Hargreaves bütün servetini bana bırakarak öldü. Dorsetshire'deki malikânesi de bana kalmıştı. Doktorluğu bırakarak Dorsetshire'e çekildim.

— İki sene müddetle İngilterede olmadığınız ve yeni memlekete dönmüş olduğunuz doğru mudur?

— Evet doğrudur.

— Rica ederim bize anlatınız. İngiltereden ne zaman gittiniz? Ve bu seyahati niçin yaptınız? Belki bu suallerimi lüzumsuz bulmuş olabilirsiniz ama, biz hiç bir şeyi gölgede bırakmamak arzusundayız.

— İşte anlatayım. İki sene evvel Mayıs ayında, İngiltereden çıktım. İlk evvel Cenubî Afrikada, Rhodeni'de yerleşmiş olan biraderimin yanında altı ay kaldım. Sonra muhtelif yerlerde on dört ay müddetle ava çıktım. Gidip gelme seyahat müddetini de hesap edersenız iki sene dolmuş olur.

— İngiltereden çıkarken iki sene içinde dönmeğe karar vermiş mi idiniz?

— Hayır. Daha biraderimin yanına dönmek, bir müddet te orada kalmak niyetinde idim.

— Niçin bu fikrinizden vazgeçtiniz?

— Eski bir gazeteden, Misters Bayfordun zevcinin vefat ettiğini öğrendim.

— Anlıyorum. Demek Misters Bayfordun izdivacı bu seyahatinize sebep olmuştu.

— Evet.

— Misters Bayfordun yeniden serbest olduğunu öğrenir öğrenmez yola çıktınız mı?

— Evet. Kendisile evlenebileceğimi ümit ediyordum.

— İngiltereye avdet edince hemen Misters Bayforda bu izdivacınızı bildirdiniz mi? Bu sebepten mi Misters Bayford sizi davet etmişti?

— Evet.

— Uzun müddet Misters Bayfordun misafiri olarak evinde kaldınız değil mi?

— Bugün tam on beş gündür onların evinde misafirim.

— Misters Bayforda karşı hissiyatınız hâlâ eski şiddetinde midir? Yoksa bu hissiniz değişti mi?

— Kendisine eskisinden çok daha fazla merbutum.

— Demek hâlâ ümit ediyorsunuz ki..

— Evet. Misters Bayfordun zevcem olmağa razı olacağını hâlâ ümit ediyorum. Ondan hâlâ katî bir cevap alamadımsa bu benim kendi budalalığımdandır. Yine bu sebepten biraz evvel Misters Bayford müşkül bir mevkide kaldı. Mahkemeniz huzurunda ondan af talep etmek isterim.

— Mister Hargreaves bu şeyler için zamanımız müsait değildir. Rica ederim siz yalnız benim suallerime cevap veriniz. Demek Misters Bayfordu seviyorsunuz ve yakında kendisiyle izdivaç edebileceğinizi ümit ediyorsunuz değil mi?

— Evet.

— Mister Hargreaves, şahitleri iyice duydunuz mu?

— Evet.

— Mister Brunton'un, evindeki mevcudiyetinizden memnun olmadığını siz de biliyor mu idiniz?

— Mister Brunton'un bana karşı bir antipatisi olduğunu hiç bilmiyordum. Fakat eğer bu antipati mevcut ise her halde bunun sebebi, Misters Bayfordun bahsetmiş olduğu şeydir. Çünkü onun babasile arasında büyük bir muhabbet ve şefkat vardı. Birbirlerini pek çok severlerdi.

— Mister Brunton ile beraber olduğunuz zamanlarda size nasıl muamele ediyordu?

— Gayet tabiî Halinde hiç bir şey sezmedim. Mister Brunton akıllı ve terbiyeli bir adamdı. Her halde hissiyatını saklamasını bilirdi.

— Şahitleri işitmiş olduğunuzu söylüyorsunuz. O halde, evde olan bir kadınla Mister Bruntonun arasında bir münasebet ihtimalinden bahsolunduğunu işitiniz.

— Evet.

— Pekâlâ. Bütün şahitlere sormuş olduğum şu suali size de soruyorum: Sizce bu kadın kim olabilirdi?

— Bu sualinize cevap veremiyeceğim için teessüf ederim efendim. Benim o evdeki vaziyetimi bir nazarı itibare alınız. Ben bir misafirdim, ve Misters Bayford'dan başka kimse ile bir samimiyetim yoktu. Aile efradının hususî hayatlarını bilmiyordum. Hattâ Mister Brunton'un kadınlara düşkün bir adam olarak tanınmış olduğundan bile haberim yoktu. Görüyorsunuz ya, sualinize cevap verebilmek bence imkânsızdır.

— Teşekkür ederim. İlâve edecek bir sözünüz var mı?

— Hayır.

— Mister Brunton'un evinde geçirdiğiniz müddet zarfında, aile içinde bir gayri tabiilik sezdiniz mi?

— Bu hususta da size bir şey söyliyemem. Bu aileyi yakından tanımıyordum ki... Bir gayri tabiilik sezmek için tabiî hallerini görmüş olmak lâzım değil midir?

(Devamı var)

Fantezi:

nlayamadığım şeyler

azı dostlarım bana:
— Aaman sen ne anlayışsız olsun..
iyorlar. Bilmem neden.. Anışım kıtlaştı mı, kartlaştı mı? şeyler görüyorum bir türlü ebini anlıyamıyorum!
yıp değil ya bir hastalık bu.. rseniz bana budala deyin.. lük hayatımız içinde anlıyağım birçok şeylere rastlayoben..
ün, şöyle şehirde bir dolaşadedim, bir de ne göreyim? ların önü adam almıyor. et biribirini kırıp geçiriyor.
enim burada anlıyamadığım nokta var: Siz isterseniz yine m aptallığıma verin.. Her : "Bu yıl bereket yılı! Mahyirmi senedir görülmemiş dede bereketli.. Bolluk, bol." diye feryat ederken bir deen işinin halledilmemesi nesinde, bütün İstanbul halkına ki bir kıtlık arifesinde imişiz ini vermekte ne mana oldu bir türlü anlıyamıyorum.
ine geçen gün dolaşıyordum.. ii mevsim sonbahar. Yaprak dökülmüş, bir dairenin kapı biraz kirletmişti. Saat beşe ru bir de ne göreyim. Kapı önünde hususî bir otomobil liyor, iki temizlik amelesi on relik sahayı toprakları kazırna süpürüyorlar. Düşündüm: ba içerden çıkacak zatın yapa basması büyük bir günah da, iki çöpçü yolun on metre isi yaprak ve türlü pislikle doiken muttasıl bu kapının önü süpürüyorlar.." dedim ve ne an söyliyeyim şehrin birçok likleri, hattâ kapıdan otomobigiden yolun hemen on metre sindeki yaprak kümeleri yolu pamış iken gösterilen bu gayn hedefini bir türlü anlıyaman..
Çöpçü, dedim de hatırıma gelbenim temizlik meselesinde lıyamadığım bir nokta da çöperin caddelerdeki pislikleri todumana katarak süpürmek suiyle mikropların vatandaşların zlarına, burunlarına yükselmei temin etmeleridir.. Doğrusu n bu temizlikten de bir şey anadım.. Bu sefer de tuttu bir adaş beni şöyle tenvir etmek edi:
— Çöpün ne olduğunu bilmin temizlik işlerine, temizliğin olduğunu bilmiyen çöpçü yaşır.
Doğrusunu itiraf edeyim, ben lâftan ne kastolunduğunu da lamadım..
Bir Ankara radyosu, bir de on sabah servisi ve nihayet bu bah servisinin nazar boncuğu an biricik yemek listesi var. Bim kadınlar meraklı.. Sabahlen açıp dinleyor, gülüyorlar.. en de dinledim, bir şey anlamam..
"Kabağı haşlayıp bir kilo zeyn yağının içine atarsınız.." gibi özler duydum.. Kadınlara sorum:
— Bu yemekler güzel olur mu?..
Dedim.. Şu cevabı verdiler:
— Onların yemekleri kitaplan sayfalarında pişiyor ve kafarındaki cemiyete göre tarif oluyor.
— Peki, neden tarifleri dinliorsunuz?
— Ne yapalım, akşam prograında eğlendirici fasıl yok.. Biz e sabahleyin yemek listesini inleyip gülüyoruz.
Ben bu kadın cevabını ve radyo idaresinin sabahları halkı güldürmek için bir komedi oynatağına niçin yemek listesi okutayı tercih etmiş olduğunu bir ürlü anlıyamadım.
Gazetelerde okudum, bir dilencinin üzerinden binlerce lira çıkmış.. Doğrusu ben bu paranın nasıl biriktirilmiş olduğunu değil de, köşe başlarına, kilise, cami, hastahane kapılarına çömelip memleketimize ağ geren bu tufeylilere, biz gafillerin niçin hâlâ para vermekte devam ettiğimizi ve zabıtanın neden bunlara hâlâ müsamahakâr davrandığını bir türlü anlıyamadım..
Bir ar

dan bahsederken:
— İmar için ilk şart çabuk yıkmaktır. .
Demiş ve Bükreşin kısa bir zamanda mamure haline gelişini bu formülle izah etmişti. Bu formül her halde bizim "yapıp yıkmak!" sözünün tersi olacak. Halbuki biz de inşaat kelimesinin manası yapıp yıkmaktan ileri gitmiyor. Eminönü meydanının defalarca doldurulup kazıldığını, sökülüp yapıldığını gördükten, iğriliği dolayısiyle Eminönü Halkevi binasının, şehir plânına uygunsuzluğu münasebetiyle yeni Valde hanının daha yapılmadan yıkılmaları lâzımgeldiğini duyduktan sonra artık ben inşaat kelimesinin manasını pek anlıyamaz, kavrıyamaz oldum..
Çok kıymetli edibimiz Tevfik Fikretin ihtifali, ancak sekiz on hayranının iştirakiyle yapılır, ailesi efradının ne olduğunu aramak kimsenin hatır ve hayalinden geçmezken, yine merhum olan bir diğer kıymetli şairimizin varislerine belediyece ayda (90) lira ev kirası verilmesinin hikmetini bir türlü anlıyamadım.
Üç liradan aşağı vizite ücreti kabul etmiyen, hattâ bazan parayı peşin isteyen ve buna mukabil, gece yarısından sonra bir hastaya çağırıldıkları zaman — orta da bir hayat mevzuubahis olsa bile — şu veya bunu bahane ederek mazeret beyan eden doktorların hedeflerinin cemiyeti beşeriyeye insanî hizmet mi etmek, yoksa cüzdanlarını mı doldurmak olduğunu anlıyamadım..
Gazetelerde asker ailelerine yapılacak yardım şeklini okuyorum da: "Acaba bu yardım mahallenin zenginlerinden temin olunacağına, yüksek kazançlara konulan muayyen bir vergi şeklinde olsaydı ve bu şekilde erkeği askere giden kadınlar mahallenin zenginleri tarafından hakir görülmekten kurtulsaydı.." diyorum ve şimdiye kadar her vilâyette, her kazada, her semtte mahzuru görülmüş olan bu iane usulü yardımın niçin tadil edilmediğini anlamıyorum.
Bilmem bana siz de anlayışsız mı diyeceksiniz?.. İsterseniz deyin.. Ne yapayım.. Ben, bunları anlamıyor, anlıyamıyor veyahut anladığımı anlatamıyorum.
Bilmem siz bu sözlerimden bir şey anlıyor musunuz?

M. A.

MEMLEKETTE

Pehlivanköy dikiş yurduna devam eden genç kızlar

Trakyada nalbant, marangozluk ve demircilik kursları

Edirne (Hususi) — Trakya Nalbant kursunun beşinsi devresi de sona ermiş ve kursa devam eden gençlere İstanbulda Selimiye mektebinde şahadetnameleri verilmiştir. Bu ay içinde altıncı posta gönderilecektir.
Pehlivanköyündeki köy demircilik ve marangozluk kursu altı aylık müddetini bitirmiştir. Üçüncü kursun Uzunköprünün örnek köylerinden birinde açılması muhtemeldir.
Diğer taraftan Havsa ile Pehlivanköy köy biçki dikiş yurtları da muvaffakıyetle devam etmektedir. Yakın günlerde Muratlı ve gelecek ay içinde de Biganın Çampazarı veya Dimetoka köylerinde de birer kurs açılacaktır.
80 bin liraya yapılmakta olan Edirne şehir mezbahası bitmek üzeredir.
Temelleri yeni atılan kapalı spor klübü binasındaki inşaat ta hararetle devam etmektedir. Sporcu gençliği sinesinde toplayacak olan bu kıymetli eserin cumhuriyet bayramına kadar tamamlanması için çalışılmaktadır.

Burgaz koyundaki şamandıralar tâmir olunuyor

Bulgaristanın Burgaz koyundaki ziyalı şamandıralar Bulgar hükûmeti tarafından tamir edilmek üzere yelerinden kaldırılmışlardır. Vaziyet denizcilere bildirilmek üzere Bulgar konsoloğu tarafından alâkadarlara haber verilmiştir.

Şehir röportajları:

Tarihe karışmak üzere olan sanatlar

Leblebiciler, ağızlık, tesbih ustaları, ketenhelvacılar devrelerini doldurup göçüyorlar

"Leblebici Horhor" adı ile sahne edebiyatına bile geçen bir sanat, tarihe karışıyor: Leblebicilik. günden güne unutulup gidiyor.
Leblebicilik bir sanat mıdır?..
Tophane, Tahtakale, Beyazıt ve Fatih civarındaki ustalara sorarsak öyle bir sanakattır, ki değme yiğitler taklit edemezler. Onu kavurmak için İneboluda vapura binmiş olmak lâzımdır. Dertleri büyüktür.
— Leblebi artık satılmıyor?.
Demiyorlar:
— Mahallelerde kurşun kalmadı, ah şu eskiciler.. diye dert yanıyorlar. Ve bu dertle dededen kalma sırlarını da ifşa ediyorlar.
Mahalle aralarında kıl torba ve kalburla leblebi satan Araçlı bir vatandaş şunları söyledi:
— Ben ustanın yanında kalıyorum. Sade ben değil, ustanın leblebilerini satan herkes orada kalır. Yemeği de beraber yeriz. Bir tencere kaynatıp ucuzca karnımızı doyuruyoruz. Oracıkta da yatıyoruz. Geçimimiz ucuza geliyor.
— Peki ne gazanıyorsunuz günde?..
— Hiç.. Bu sanatta iş kalmadı. Birer ikişer memlekete dönüyoruz.
— Demek satış yok..
— Para ile satıştan bizim elimize bir şey geçmez ki.. Şunun kilosu otuz kuruş, biz dirhem dirhem satıyor, kilosunu 35—40 kuruşa çıkarabiliyoruz.
— Eskiden daha mı pahalı idi?.
— Yok, eskiden de ucuzdu. Ama eskiden çocuklardan kurşun filân alırdık. Onu satıp kazancımızı doldururduk. Şimdi eskiciler başladı kurşunları almağa.
— Peki öyle ise siz de leblebinin fiyatını artırın?.
— Leblebinin de tadı kalmadı artık.. Eğlencelik kabak çekirdeği daha çok müşteri buluyor. Biz o sanattan anlamayız. O işi yapamıyoruz. Hem daha başka şeyler çıktı. Çikolatalar, şekerler bize iş bırakmıyor. Çocukların bizi görünce etek etek kurşunlarla karşımıza çıktıkları günler geçince duramayız burada. Şimdi büyükler kurşunlarla eskicileri karşılıyorlar.
— Günde kaç kuruşluk leblebi satarsın?.
— Ağza alınmaz bayım.. Yirmi otuz kuruşluk.. Şimdi keyifciler de almıyor..
— Kim bu keyifciler?.
— Rakı içenler..
Leblebi kavurucuları:
— Şimdi bizim içimiz kavruluyor, diyorlar. Öldü bu sanat..

* * *

Ağızlıkçılar da aynı âkıbete mahkûm...
Uzun çarşı civarındaki esnaf:
— Bir ağızlığa göz nuru dökerek ne nakışlar işlemezdik. O canım kehribarlara bakan olmuyor. Ne tütün, ne de sigara, tabakaları beğendiremiyoruz.
Tesbihçiler de öyle:
— Şimdi ihtiyarlar bile vakit buldu tesbih çevirmiyorlar. Bereket versin bazı kolleksiyon meraklılarına..
Bu son cümle dükkânının yarısını diğer eşya satmağa hasreden eski bir tesbihçinin tesellisi. Son senelerde bir kaç dükkân ise işi tamamile terketmişler..
Tarihe karışmak üzere olan esnaflardan biri de meşhur ketenhelvacılardır. Bugünkü halde helvacılardan İstanbulda bir kaç kişi kalmıştır! Bir keten helvacının rivayetine göre artık seslerini boşu boşuna tüketiyorlar. Bu keten helvacı diyor ki:
— İşin garibi! Bazı mahallelerden de kovuluyoruz. Parazit gibi kulak zarımızı patlatma diyorlar! Şimdi sadece:
— Nane şeker... diye pest perdeden söylenerek dolaşıyoruz!
Anlaşılıyor ve meslek sahipleri de kabul ediyorlar, ki saydıklarımız sanat veya meslekler artık tarihî devrelerini bitirmiş ve tarihe karışıyorlar..
Değişen zevk ve değişen ihtiyaçlara yenilerinin fazlasile cevap verdiğine göre bunlara acımak yerinde olmaz kanaatindeyiz.

N...

Küçük Hikâye:

Taş ve gedik

(Dünkü hikâyeden devam)

Yazan: *Kenan Hulûsi*

— Şimdi siz, yalnız Öbekli köylüleri namına değil bütün cumhuriyetçi ziraat vatandaşları namına söz söyliyeceksiniz.. Cumhuriyetin köyünüzde ve tarlada yaptığı iyilikleri anlatacaksınız...
— Evet, dedi Memo; ve heyecanlandı; vergilerimiz düzeldi. Öbek bataklığı kurutuldu; yollarımız...
— Tamam... Demek ki mutabıkız... Siz yeni harfleri biliyorsunuz tabiî...
Memo:
— Bir gecede öğrendim, diye anlattı; bir haftada yetmiş kişiye...
— Bravo... Şu halde...
Memoya doğru kalın bir kitap uzattı:
— Şimdi; kongrede bunu okuyacaksınız!
Memo güldü; ve kendisine edilen itibara sevindi.
İki saat sonra, Memo, üç gündür söz söyliyenleri kendisinin dinlediği kürsüde idi. Bir adam büyük kongreye Memoyu tanıttı:
— Öbekli köyünden Ahmet oğlu Memo!.. Kongremize köylüler namına iştirak ediyor.
Kongre Memoyu alkışladı. Uzun bir alkış; bravo sesleri... Sonra birdenbire, akan bir nehrin durması gibi uçsuz bucaksız bir sessizlik... Memonun kulakları doldu; ve uğuldadı. Gözlerinin önüne Öbekliler geldi; "Traktörümüz yok" diyen, Ziraat Bankasından yeni krediler istiyen Öbekliler...
Memo, köyde arasıra yaptığı gibi bu sefer bir de gözlüğünü takmıştı:
— Arkadaşlar, sayın büyüklerim; köylüler...
Memo, eline verilen broşürü tam bir buçuk saatte okudu. Fakat her nedense son kelimeye geldiği zaman içinde bir boşluk hissetti, hayır, bir fazlalık... Çünkü Öbekli köylerine vaadettiği bir takım şeyler vardı. Traktör, Ziraat Bankası işi; mektep... Memo asıl bunları söylemek istiyordu. Bir dakika durdu; fakat birisi geldi; Memoyu kolundan tuttu ve çekti. Memo:
— Belki, dedi, belki başka bir sefer onları söytelecekler...
Memo yerine oturdu. Sadece son celseydi; kongre dağıldı. Memoya:
— Mükemmel, dediler; her şey yolunda gitti Memo.. Kelimeleri öyle vura vura söyledin ki... Teşekkür ederiz. Eğer Öbekliye bu akşam dönmek istersen tren hazır Memo...
Memo şapkasını çıkardı; ve sakalını kaşıdı. Kalın tırnakları bir saman demetinde yürüyen bir böcek gibi derisinde hışırdadı.
Memoyu köyde davullarla karşıladılar:
— Memo, dediler; anlat bakalım; Ziraat mektebi hemen yapılıyor değil mi Memo... Bankanın şu üçüncü taksiti.
Akşam üstü idi. Bütün köylüler Memonun geldiğini işiterek meydanlığa akın ediyorlardı. Onlardan başka köyün ağıllarına dönen ne kadar hayvanları varsa hepsi de meydanlığa toplanmıştı. Sanki köye makine geldikten sonra öküzler edecekleri istirahate seviniyorlardı. Belki de bütün diğer öteki hayvanların hepsi bu nasihatten aynı istifadeyi hayal ediyorlardı.
Memo, bir müddet önüne baktı. Hafif sakalında yine bir böcek hışırtısı gezdi. Bununla beraber yüksek bir taş üstüne çıkmıştı. Önünde yüzlerce köylü duruyordu. Arka taraflarında köyün hayvanları toplanmıştı.
Memo kongrede okuduğu kitabın bir eşini cebinden çıkardı:
— Bravo, Memo; dediler. Demek ki hepsini yazarak okudun?
Memo cevap vermedi:
— Arkadaşlar, dedi; sayın büyüklerim; köylüler...
Gözlüklerinin altından şöyle bir baktı; bütün köylüler kulak kesilmişti. Memo devam etti:
— Ziraat kongresinin, bugün, bu çatı altında...
Memo her satırı okudukça, bir kere, gözlüğünün altından, etrafına toplanmış onları süzüyor; bir göz ucuyla âdeta hepsine bakıyor; ve kıs kıs gülüyordu. İlk dakikalarda arka sırada ayakta duran köylüler dağıldı; sonra birer birer ön tarafta oturanlar...
Memo devam ediyordu:
— .... Kongrenin yapıcı kuvvetini...
Memo son satırları okuduğu zaman başını kaldırdı; ön tarafta bir sıra dizilmiş irili ufaklı hayvanlardan başka kimse yoktu.
En önde Memonun dört çift öküzünden ikisi...
Memo:
— Vay anasını, dedi; öteki iki çift te demek ki köylülere uymuş...
Sonra inekler... En arkada köyün kısrakları gözüküyordu; etrafı çep çevre kaz ve ördek sürüsü kaplamıştı. Bir horoz öttü; ve hindiler tüylerini kabarttılar..
Memo az sonra köy kahvesine gitti.
— Şu Memonun bize ettiklerine bakın diyorlardı.
Memoyu görünce hep birden ayağa kalktılar:
— Memo, dediler; hani bizim traktör.. Ziraat Bankasından kredi; mektep?...
Memo:
— Acele etmeyin, dedi; onlar beş yıl sonraki kongrede konuşulacak işler...
— Ya biz beş yıl ne yapacağız?
Memo:
— Ha, dedi; ben de onu soracaktım? Ne yapacağız?..
Bütün köylüler biribirlerine bakıyordu...
Memo: — Benim bir teklifim var, dedi. Meseleyi buraya gelecek ziraat müfettişlerinden birine anlatmak...
— Nasıl?...
Memo: — Onu siz düşünün gayri, dedi.
Öbekli köylüleri ziraat müfettişine nasıl dert yanacaklarını düşüne dursunlar... Eğer siz bu hikâyenin bitmesini merak ediyorsanız; maalesef!.. Bugün umduğunuz kadar değil bulduğunuz kadar...

KENAN HULÛSİ

Okuyucu Mektupları:

Yarım bilet verilir mi?

Dün bir okuyucumuzdan şu şayanı dikkat mektubu aldık:
"Bizim Heybeliadaya haftada bir iki defa sinema gelir. Ama ne sinema! Neyse ben burada sineманın güzel veya iyi filmler getirip getirmediğini yazacak değilim! Sadece çarşamba günü başıma gelen garip bir vakayı anlatmak istiyorum:
O akşam 7 arkadaş bu sinemaya gittik.
Gişeye 1 lira verip yedi bilet istedim.
Bundan evvel şunu hatırlatıyorum ki bu seyyar sinemada duhuliye 15 kuruş olup ayrıca talebe için 5 kuruş bir tenzilât yapılır.
Fakat o akşam birdenbire talebe bileti olmadığını ve duhuliyenin de 20 kuruş olduğunu söyledi! 40 kuruş daha verip biletleri aldım! Fakat hayretle gördüm ki biletler bermutat 15 kuruşluktu. 140 kuruşluk bileti doldurmak için 8 adet 15 kuruşluk, ve iki tane de 10 kuruşluk bilet verdiğini bu suretle de 140 kuruşu doldurduğunu söyledi.
Kendi kendime "fiyatları artırmak demek keyfimiş," dedim; fakat ses çıkarmadan yalnız biletlerin yarım olduğunu görünce de sinirlendim. Çünkü bu yarım biletleri de ayrıca kapıda elimden almak istediler..
Anlaşılıyor ki sinema bu yarım biletleri başka müşterilere vermek suretile maliyece mecburî olan bir vergiden kaçmak için bahaneler ittihaz etmiş bulunuyor!
Halkı aldattığı da caba!,,

Romanyaya pamuk ipliği ihraç ettik

Kayseri fabrikasının imal ettiği pamuk iplikleri ilk olarak Romanyaya ihraç edilmiştir. Bunlar mukabilinde Romanyadan maden direği alınacaktır.

Portsaidde bulunan mallarımız

Portsait'te bulunan ithalât mallarımızın memlekete nakli için Sumer ve Sevim vapurları sahipleriyle uyuşulmuştur. Yalnız hükûmetten bu vapurlara Portsaide kadar gidip gelme müsaadesi almak lâzımgelmektedir. Ticaret Vekâleti bu yolda teşebüslere girişmiştir. Portsaitte yalnız 850 bin adet çuval vardır.

Bu çuvallar getirilince inhisarlarla ihracat birlikleri arasında taksim edilecektir.

Bir hırsızlık davası adliyede

Geçenlerde belediye dairesinin karşısında işlenen garip bir hırsızlık dün adliyeye intikal etmiştir.

Suçluları Bulgaristanlı Mehmet, sabıkalı hırsızlardan Ahmet ve İsmaildir.

Bunlardan Ahmetle İsmail, evvelce soymayı kararlaştırdıkları apartımanın önünde yalancıktan şiddetli bir kavgaya tutuşmuşlar, halkı sokağa uğratmışlardır. Bu sırada apartıman sahipleri dışarıda olduğundan Bulgaristanlı Mehmet apartımana dalmış ve ikinci kattan birçok eşyayı çalmıştır.

Fakat tesadüfen işin farkına varan kapıcı, Mehmedi yakalamıştır. Dün hırsızlar ikinci sulh ceza mahkemesinde sorgularını müteakip tevkif olunmuşlardır.

VAKIT

Gazetede çıkan bütün yazı ve resimlerin hukuku mahfuzdur

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında	
Aylık	95	155	Kr.
3 aylık	260	425	»
6 aylık	475	820	»
1 yıllık	900	1600	»

Tarifeden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Türkiyenin her posta merkezinde VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 Krş.

İLÂN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim - satırı sondan itibaren ilân sayfalarında 40, iç sayfalarda 50 kuruş, dördüncü sayfada 1; ikinci ve üçüncüde 2; birincide 4; başlık yanı kesmece 5 liradır.

Büyük; çok devamlı, klişeli, renkli ilân verenlere ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmi ilânların santim satırı 40 kuruştur.

Ticarî Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defa 30; iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem Ankara caddesinde Orhanbey hanında KEMALEDDİN İREN ilân Bürosu eliyle ilân kabul eder. (Büronun telefonu: 20335).

BORSA

Ankara 7-9-940

ÇEKLER

1	Sterlin	5.2375
100	Dolar	132.20
100	Frc.	—
100	Liret	—
100	İsviçre Frc.	29.675
100	Florin	—
100	Rayişmark	—
100	Belga	—
100	Drahmi	0.9975
100	Lava	1.6225
100	Çek Kr	—
100	Peçeta	13.8925
100	Zloti	—
100	Pengö	26.52
100	Ley	0.6225
100	Dinar	3.175
100	Yen	31.1225
100	İsveç Kronu	31.0825
100	Ruble	—

Esham ve Tahvilât

Ergani	19.46
Sıvas - Erzurum 1	19.90
Sıvas - Erzurum 5	19.99
Merkez Bankası peşin	102,50

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji Arnavutköy, Tel. 36.160 — Robert Kolej Bebek, Tel. 36...3 : ERKEK KISMI

ORTA KISIM - LİSE KISMI - MÜHENDİS KISMI

Derslere 19 Eylûl Perşembe sabahı başlanacaktır

Leylî talebenin 18 Eylül Çarşamba akşamı mektebte bulunması lâzımdır.

Tecdidi Kayd: Erkek kısmında 16 Eylûl Pazartesi ve 17 Eylûl Salı günleridir. Kız kısmında 17 Eylûl Salı ve 18 Eylûl Çarşamba günleridir.

TÜRK·TİCARET·BANKASI·A.Ş.

TEDİ·VADELİ·MEVDUAT

Her ayın 1 inde alacağınız faiz ile Sizi de sevindirir.

Leylî Erkek — Yeni Kolej — Neharî Kız

İLK - ORTA - LİSE

Taksimde Sıraservilerde: Yeni açıldı

Müdürü: Eski Şişli Terakki Direktörü M. Ali Haşmet Kırca

Hususiyetleri: YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİNE geniş mikyasta ehemmiyet vermek, sınıflarını az mevcutla teşkil ederek talebesinin çalışma ve inkişafı, sıhhat ve inzibatı ile yakından alâkadar olmaktır. Mektebin denize nâzır kaloriferli teneffüshane ve jimnastikhanesi vardır. Her gün saat (9 ile 18) arasında talebe kayıt ve kabul olunur. Tel: 41159

istiklâl Lisesi

Kız ve Erkek - Leylî ve Neharî

Talebe kaydına devam olunmaktadır.

Şehzadebaşı polis karakolu arkasında, Telefon: 22534

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Yedikule atelyesi ve elektrik santralı ihtiyacı için 5 iyi elektrikçi alınacaktır. Kendilerine imtihanda gösterecekleri liyakata göre yevmiye verilecektir. Talip olanların İstanbulda 1 ve 9 uncu işletme, İzmirde 8 inci işletme müdürlüklerine müracaat etmeleri. (8378)

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

I. — İdaremiz ihtiyacı için 12 onsluk kanaviçeden mamul 100.000 adet 100 Kg. lık tuz çuvalı pazarlıkla satın alınacaktır.

II. — Pazarlık 12/IX/940 perşembe günü saat 15 de İstanbulda Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III. — Taliplerin tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri nümune ve fiyatları üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. (8166)

Türkiye Cumhuriyeti

Ziraat Bankası

Kurulus Tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Sube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

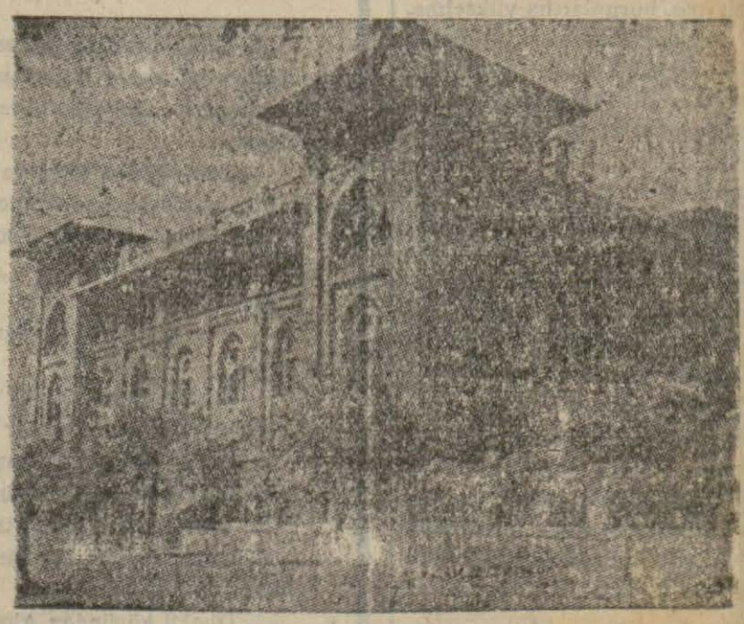

Para biriktirenlere 28,800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»
4	»	250	»	1.000	»
40	»	100	»	4.000	»
100	»	50	»	5.000	»
120	»	40	»	4.800	»
160	»	20	»	3.200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faziasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Toptan yaş sebze ve meyva fiyatları

7.9.940 Cumartesi günü İstanbul belediyesi Merkez Hâlinde toptan satılan orta derecede yaş meyva ve sebze fiyatları:

CİNSİ	Kuruş
Bamya	1
Domates Kır	2
Domates Sırık	4
Sakızkabağı	11
Patates	6
Soğan	3.50
Fasulye çalı	15
Fasulye Ayşekadın	5
Fasulye Yeşil	4
Fasulye Barbunye kırmızı	11
Büber dolmalık	5
Büber sivri	5
Sarmısak	20
Patlıcan baş	3
Patlıcan orta	1.50
Patlıcan ufak	—.75
Patlıcan Bostan	5
Asmakabağı	6
Hıyar	1
Mısır	1
Yeşil salata	105
Maydanoz	—.50
Dereotu	1
Nane	—.50
Havuç	2.50
Pancar	4
Üzüm Çavuş	15
Üzüm Balbal	10
Üzüm Razakı	12
Üzüm Çekirdeksiz	12
Üzüm siyah	9
Elma Amasya (Ereğli)	15
Armut Firenk	35
Armut Yabani	7
Fındık yeşil kabuk'	9
Fındık kabuklu	19
Ceviz yeşil kabuklu	12
Ceviz kabuklu	20
Şeftali	15
Ayva	7
Kestane	11
Muz yerli	50
Taze incir	15
Kızılcık	12
Limon ecnebi 490	700
Limon ecnebi 300	75
Karpuz Yenidünya baş	10
Karpuz Yenidünya orta	5
Karpuz Yenidünya ufak	3
Karpuz Alaca baş	10
Karpuz Alaca orta	6
Karpuz alaca ufak	3
Kavun Kırkağaç baş	10
Kavun Kırkağaç orta	6
Kavun Kırkağaç ufak	2
Kavun Hasanbey baş	10
Kavun Hasanbey orta	5
Kavun Hasanbey ufak	3

Meclis-i Meb'usân 1293 = 1877

Hakkı Tarık Us

İlk Devrenin müzakereleri:

400 büyük sahifalık bir kitab.

Her kitabcıda bulunur

İkinci İcra Memurluğundan:

Bir borçtan dolayı haciz altında olup paraya çevrilmesine karar verilen beş adet mermer taşlı masa, 23 adet tahta sandalya, 3 adet peyke, bir adet duvar aynası, bir adet gramafon 12 Eylûl 940 Perşembe günü saat 16 dan 18 ze kadar Galatada Kemeraltında Aynalı lokanta sokağında 12 No.lı kahve önünde açık artırma ile satılacaktır. Kıymetini bulmadığı takdirde ikinci artırması 16 Eylûl 940 Pazartesi günü ayni mahalde ve tayin edilen saatte icra edilecektir. İsteklilerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

(33376)

ZAYİ

Edirne Lisesinden aldığım 17 Nisan 1940 tarih ve 1814 sayılı tasdiknamemi ve nüfus kâğıdımı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.. **Hüsamettin Dolunay**

(33377)

Sinema ve tiyatrolar

Raşit Rıza Tiyatrosu

8 Eylûl Pazar günü akşamı Gedikpaşada Azak bahçesinde "Yumurcak,, Vodvil (3) Perde

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün 11 de: 1 — Nuhun Gemisi: Türkçe sözlü, 2 — Arzu ile Kamber: Türkçe Sözlü, 3 — Dehşet gecesi: Şandu.

VAKIT matbaası

Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar. Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Sahibi: *ASIM US* — Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*

Umum neşriyatı idare eden: *Refik Ahmet Sevengil*